

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

2den Marg.

1871.

14de Hefte.

Tre Juleaftener.

(Efter Lydst af N. B.)

(Fortsættelse.)

Tre Skuffer Jord—o hvor gjerne havde hun ikke ogsaa lagt sig ned i den mørke Grav; men ved Siden af hende stode hans Børn, hun trykkede deres Hænder endnu fastere i sine, og blev staaende saaledes der uden at sælde en Taare.

Alt var nu forbi, mangen venlig Haand rakktes hende, men hun saa, hun hørte Intet mere. Med sine Børn ved Haanden vendte hun langsomt om mod Hjemmet. Det var blevet mørkt, og da hun traadte ind i Huset, hvor tomt var der ikke, forferdelig tomt. Nu først følte hun, at Alt fattedes hende. Men hun havde denne Morgen, da hun sidste Gang sad alene ved sin Mand's Lig, med den kolde Haand i sin, lovet ham, at hun vilde være for Børnene en tro og kjærlig Moder; nu vilde hun holde sit Ord, nu vilde hun være stærk.

Greven besøgte hende ofte og gjorde, hvad han kunde for at lette hendes Stilling, og uagtet han ikke

formaade at ghyde nogen Balsom i det saarede Hjerte, saa vilde han dog gjerne jævne den Livsvei, som nu laa saa ubanet foran den stakkels Enke og de faderløse Smaa.

Fru Mandel havde af jordiske Eiendomme intet Andet end sit lille Bohave; med Mandens Løn havde de hidindtil hjulpet sig godt, uden dog at have tænkt paa at lægge nogen Sparefilling tilside. Hidindtil havde dagligt Brød endnu aldrig manglet dem, men nu var Familiens Hoved og Støtte pludselig borttrykket, og hvad havde man nu at vente? — Om Aftenen paa den ulykkelige Dag havde Majoren villet give Enken Penge, men hvordan hun optog det, have vi allerede seet. Siden Forbandelsen var bleven udtalet over hans Hoved, havde Ingen mere seet noget til ham. Uden at sige Farvel havde han forladt Slotet, og man formodede, at han var vendt tilbage til sin ikke langt derfra liggende Garnison. Begravel-

fesomkostningerne vare blevne betalte af Greven; Enken saa det med Rolighed, blot en eneste Gang havde hun med Hefstighed spurgt, om ingen Blodpenge dertil vare anvendte. Da Greven forsfikrede hende, at dette ikke var skeet, beroligedes hun, og da han sagde hende, at, ihvorvel hun ikke kunde gjøre Fordring paa nogen Pension, vilde han dog, saalænge hun levede, eller indtil hun muligens indgik nyt Ægtekab, udbetale hende hundrede Rigsdaler aarlig, takkede hun ham ganske kort, og ved Hentydningen paa et nyt Ægtekab drog et foragteligt Smil sig over hendes Læber. — Men da han i Slutningen ligesom tvivlraadig lagde til, at hun til anstundende Paaste maatte se sig om efter en anden Bolig, eftersom en ny Tægermester da skulde flytte ind, syntes hun greben af en krampagtig Smerte, og bævende som et Espeløv svarede hun sagte: "Det skal ske".

Svorhen skulde hun nu vende sig? Kunde hun ikke forblive her i det samme Hus, o, da vilde hun drage bort, langt bort fra Skuepladsen for sin fordums Lykke. Hun havde en Følelse af ikke at kunne udholde at se sin Mand's Efterfølger flytte ind her. Slegtninge havde hun ikke, men hun besluttede dog at drage til sit langt bortliggende Hjemsted og nedfætte sig der i en større By. Bistnok vare Levnetsmidlerne der vel kostbarere end paa Landet; men der tilbød sig ogsaa flere Udveie til Fortjeneste. Desuden fandtes der ogsaa gode Skoler, og det havde altid været Faderens Dnsfte, at Børnene skulde lære ret Meget — "mere end sin Far", pleiede han

ofte sige. I de senere Aar havde Mangelen paa grundige Skolekondskaber været meget følelig for ham, og for denne Mangel vilde han søge at skaane sine Børn. Til Helburg vilde Fru Mandel derfor nu begive sig, vilde arbejde og fortjene for paa nogen Maade at erstatte Faderen for dem og bidrage til, at hans Dnsfte med Hensyn til dem kunde blive opfyldt. Paafestidten kom sent dette Aar; Vaaren havde allerede for længe siden holdt sit Indtog, og Jorden stod smykket i sit Høitidsfrnd. Først kom den med vældige Stormskridt for at rokke de sensferdige Snefaner og Istapper, men naar nogle saadanne endnu haardnakkede holdt Stand, tyede det ibrige Barn til Bønner, hjertegnede med hjerlighedfulde Solvine disse gamle Tverdrivere, saa at de endelig, rørte af saa megen Venlighed, opløste sig i Taarer og gavede efter for den unge Seierherre. Nu bredte han et grønneende Teppe over den endnu kolde Jord, som til Tak prydede sig med blaa Anemoner og hvide Sneflokker. Blomsterne bød sine Hoveder, den blaa Himmel lo over dem, men de gamle høie Træer stode endnu i sin kjolige Vintersøv. Blomsterne rystede sine smaa Hoveder spørgende: "Vilde I ikke vaagne op, I Sysovere?" og Sneflokkerne med det lille grønne Hjerte paatog sig Morgenringningen. Da kom der en rigtig Forfrækkelse over de gamle Træer, de overdroges ligesom af Udsjælsesrødme, og da Blomsterne stadigt nikkede og manede, saa gjenste de en vakker Dag sine Ansigter — der laa ligesom et grønt Skar over dem, men næste Morgen — o hvilket Under! — stak der

hist og her et lidet næsvist Blad frem bag Sløret; bange vilde det trække sig tilbage, men se! tæt ved Siden af stødte det paa et andet fjækt lidet Søsterblad, saa et til, saa endnu flere, indtil der tilsidst var et stort Selskab af saadanne smaa Nyankomne. Nu blev der en Silsen og en Svissen og en Hjer-tegneren, de bødiede sig til hverandre med friske Velkomsthylse og havde saa Meget at fortælle hverandre, at Menneffene, som vandrede under dem, begyndte at tale om Vaarvin-de og Skovmusik. Men Fuglene forstode Bladenes Sprog endnu be-dre; de kom flyvende for at bygge sine Nester. Med Jubel hilse-des de af de gamle Træer og unge Bla-de; lystigt kvidrende drog de ind i Skovens vide Verden, lykkelige over atter at være hjemme, og Blomster-ne, som andægtige lyttede til, nikkede sagte sit Bifald. Nu kunde Paa-sken komme, naar den vilde; Alt var beredt til dens Modtagelse.

Ogsaa i Jægermesterhuset var Alt færdigt. Gardinerne, som gjøre et Bærelse saa hyggeligt, vare for længe siden nedtagne, og Egetræernes end-nu nøgne Grene saa uhindret ind paa det sørgelige Dde i den tomme Bolig. En Fragtvogn stod udenfor Døren. Den skulde føre Enken og Børnene saavel som deres lille Boha-ne til den henved tredive Mile der-fra beliggende By. Sernbaner vare paa den Tid sjældne, hverken deres nærværende eller fremtidige Bo-pæl stødte til nogen saadan; det var derfor den bedste Udvei at kom-me overens med en Vognmand i Rabolaget om at paatage sig hele Transporten. De Reisende kunde med Postvogn hurtigere have naaet

Maalet, men hvorfor skulde de vel skynde sig? Ingen ventede dem. Det blev ogsaa billigere, naar de reiste med Tviet, og Børnene glæ-dede sig over denne Bestemmelse, der udstrakte Reisen til flere Dage. Mørkt var den arme Moders Ud-seende, og bag alt dette Mørke ban-kede et Hjer-te fuldt af uudsigelig Smerte.

Den sidste Dag i det kjære gamle Hjem var nu frembrudt. Der var meget at hysle med. Hvilken Vel-sigelse det Arbeide, som maa gjø-res, er for det beklemte Hjer-te, det nedtrykte Sind, det forstaar kun den, som selv har erfaret det, og ikke en-gang altid denne; thi hvad det nød-vendige Arbeide har bevaret os fra, det vide vi ikke nu, ane det neppe, og skulle først "herefter saa erfare det".

Tidlig var Fru Mandel staaet op, Sønnen havde slykt de trætte Dine; Børnene vare paaklædte, Vognen ventede, den skulde passeres. Ved hendes Side stod den tro Gottlieb; al anden Bistand havde hun frabe-det sig. Det ene Stykke Bohave efter det andet blev baaret ud, og Bemoden vilde overvælde hende, naar hun tænkte paa, under hvilke lykkelige Forholde engang dette Bord, denne Kommode, disse Stole vare blevne indbaarne. Men her var ikke Tid til at sørge, hun maatte se til, at Alt blev ordentligt paapa-ket; en Seng maatte stilles saale-des, at Børnene kunde sove i den om Natten; Sofaen maatte bindes saa, at den udgjorde et Vognsæde. Endelig var Alt færdigt, et Stykke Linnedræv udbredtes derover, og Vognmanden mente, at dette var et meget "prægtigt Læs".—Dog—Et

mauglede: de smukke Blomster, som vare vogede op med Husets Lykke og nu overlavede den, de vare aldeles forglemte!

"Mamma! Blomsterpotterne! Dem maa vi tage med", raabte ivrigt den lille Kathrine, som kom slæbende frem med et struttende Myrte-træ i en stor skrøbelig Potte.

"For den findes der ingen Plads, den maa blive tilbage", var det nedslaaende Svar.

Kathrine hængte med Sovedet. "Bare Myrte-træet, bare Myrte-træet", bad hun saa rørende, men intet andet Svar fik hun end det allerede givne:

"Du ser, at vi ikke have mere Plads".

"Men Pappa var saa glad i Myrten og pleiede altid selv at vande den!"

Dette virkede. Moderens strenge Træk formildedes. "Nu vel, saa vil jeg holde den paa mit Knæ",—men Bognmanden mente, at dette ikke var nødvendigt, thi den kunde meget godt faa Plads i Foderkisten. Og der, i den stærke Kiste, som med Ternlenker var sættet under Bognen, fandt ikke alene Myrte-træet, men ogsaa mange flere Blomster-potter en bekvem Plads. En høistammet Tørnerose blev sat tilside; "den maa blive hos Pappa", sagde Moderen sagte.

Uagtet al Skydsomhed var det dog blevet Eftermiddag, inden Alt var færdigt.

"Se saa, Sorgen", sagde Fru Mandel, "nu reise vi; det varer vel endnu længe, inden I kommer ud paa den store Landevei. Jeg gaar med Børnene gjennem Stoven, derefter

over Engene, og saa mødes vi der borte i Immenrode".

Og nu var hun alene, alene med Børnene og den tro Gottlieb. Endnu engang gik hun igjennem hele Huset—hvor kolde og frastødende saa de tomme Vægge paa hende! Der var Sengekammeret—her havde Buggen staaet; om hvor mange lykkelige Timer havde ikke dette lille Dagligværelse at fortælle, og derude i Kjøkkenet, hvor glad og flittigt havde hun ikke syset der! Der over Dørtærskelen havde hendes Mand ført hende ind i sit lille Sjem, da han hentede hende som Brud, og nu maatte hun gaa alene; ingen trofast Arm tilbød hende mere nogen Støtte. Hun vilde have grædt, men atter fyldtes hendes Sjerte af dyb Bitterhed mod ham, Høveren af hendes Lykke, som havde trykket Enkens Tørnekrands paa hendes Soved, og Sædet—netop det—er en Magt, som giver Kraft. Endnu et Blik paa den fiere Bellig, og med faste Skridt traadte hun ud af den. Udenfor tog hun Afsted med Træerne, som hendes Mand havde plantet, og af hvilke han saa ofte havde raft hende velsmagende Frugter. Hans Sund sprang venlig om hende, og Geden, som han saa gjerne havde givet Mad, lod sin Stemme høre fra Stalden.

"Gottlieb", sagde hun, og i hendes Stemme mærkedes en sagte Skjelven; "pas Kreaturerne godt og Træerne; se til, at intet Dindt kommer til dem, og at den nye Tøgermester røgter dem godt".

Gottlieb nikkede. Han vidste bedst om den Lykke, som havde været i dette Hus, han kunde derfor ogsaa

bedst forstaa Savnets og Skilsmis-
sens Smerte.

"Og nu Børn, kom; sig Eders
sidste Farvel— —vi maa bort!"

Hadde Nogen staaet hende nær,
saa skulde hun have segnet, denne
arme Kvinde, men der var Ingen,
det vidste hun, og nu stod hun der
fast bestemt paa at være en Støtte
for sine arme forladte Smaa.

"Kom Børn, tag Rosentræet, vi
ville nu gaa til Pappa".

Wilhelm og Kathrine adløde.
De sidste Dages Bestjæftigelse havde
været saa nye og afvejlende, at
de ikke kunde føles andet end beha-
gelige for dem. Vel raandt deres
Lærere, da de for sidste Gang sloge
sine smaa Arme om Faaret og Gje-
den, men Lærere paa Barnekinder
tørres snart. De toge Rosentræet
og bare det skiftevis foran Moderen
som med sammensolbede Hænder
fulgte efter. Da kunde dette San-
gens Ord passe paa hende:

"Med Glæde, Lykke hid jeg drog
Og venlig Verden mod mig tog,
Men der i Smerte bort jeg gik,
Svor folkt var ei dens Blik!"

Den sværeste Afsted var nu taget.
For sidste Gang havde Enken bøiet
Knee ved sin Mands Grav. Havde
hun ogsaa bedet der? Havde hun
indbedet sig den Naade, den Bistand,
som hun paa den ensomme Van-
dring saa vel behøvede? Vel havde
Ord gaaet over hendes Læber, vel
havde hun efter Sukommelsen søgt
at bede en Bøn, men Følelserne
overvældede hende, og Ordene gik
over til lydlig Graad. Børnene
bleve ængstelige og drog hende bort
med sig fra den lille Hvi, som gjemte
hendes Kjerlighed. Al ja, de Børn,
de Børn!

I Immenrode traf de Vognen.

Veien gik nu mod Aftenen østover.
Foran dem laa en graa Himmel,
bag dem gik Solen ned mellem ro-
senfarvede Ether, forgyldende Trak-
ten rundt omkring. Sa saa skjønt,
saa smilende havde det Forsvundne
været, indtil et frygteligt Uveir hav-
de draget sig sammen paa den lyse
Livshimmel og med et eneste vældigt
Lyn knust hendes hele Livslykke.
Farveløs og dunkel laa nu Frem-
tiden der, og den beklagelsesværdige
Enke kjendte endnu ikke den Haand,
som besaar Aftenhimmelen med tind-
rende Stjerner og tilsidst lader en
ny, en herlig Morgen opriinde efter
Natten.

Skulle vi følge vore Rejsende paa
deres Færd? Den varede henved en
Uge; Nætterne tilbragtes i en eller
anden By, og kunde intet Herberge
faaes, sov Moderen og Børnene
i Vognen, og Gan, som mildner
Vindens Skarphed for det klippede
Faar, forlenede nu ogsaa Enken
og de Faderløse lutter blide Nætter,
som ingen Skade gjorde dem. Da-
gene—de vare understjonne. Havde
Reisens Anledning ikke været saa
sørgelig, saa skulde det have været
en Lykfsart helt igjennem. Mo-
deren sad paa Sofaen og strikkede,
Børnene sprang i det smukke Veir
ikke sjelden ved Siden af Vognen,
plukkede brogede Blomster, og naar
Forklæderne vare fulde, og de smaa
Ben begyndte at blive trettede, krøbe
de atter op i Vognen og bandt
Krandse, hvormed de pyntede Mo-
deren, Vognmanden, ja endog Ge-
stene. Disse Sidste toge det vel op,
men Moderen skjændte paa de Smaa,
fordi de kunde være saa glade og
have saadan Spøg for sig, indtil de
bleve skamfulde, sloge Dinene ned

og tænkte, de havde gjort noget meget Urigtigt. Ved Middagstid bleve Gæstene fodrede, og de Rejsende vedervægede sig med en varm Suppe; senere kogtes Kaffe i Skoven, hvorigennem Veien undertiden gik. Børnene samlede tørt Brænde og lagde det i en Hob; snart flammede Ilden op, og hurtigt tillavedes den velsmagende Drif. Snart kængedes dog Alle efter Rejsens Ende; hvad der i Begyndelsen havde været en Lyst, blev tilsidst en Byrde, og end- og Moderens Hjerte bankede stærkere, om end ei af Glæde, da Traakterne bleve hende mere og mere bekendte, de ranke Kirkespir hevede sig for deres Blikke, og de gamle velkendte Guse hilsende hende. Børnene jublede høit og bestormede Moderen med Spørgsmaal, uden syn- derlig at lægge Mærke til, at de ikke fik noget Svar. Endnu en Bøining af Veien, og Stadsporten laa foran dem; Bognen rullede ry- stende og larmende derigjennem paa den ujævne Stenbro.

Harde de jævne Veie nu for hende for bestandig naaet sin Ende? Skulde hun herefter vandre fremad alene paa haarde, stenede Stier.

Da begyndte Klokkerne at lyde—hun tænkte efter, hvad det kunde betyde, hvilken Dag var det? Hvorfor lode Klokkerne saa høitideligt? Skjaldt det en Begravelse eller et Bryllup? Betegnede det Glæde eller Sorg? Høitideligt lod det i hendes Dre; alvorligt og dog mildt lagde Tønerne sig omkring den arme Kvindes Sjæl. Det var Løverdags, det var den stille Sabbatsaften, det var Høitidsaften, og Klokkerens Lyd forkyndte den hellige Paaskehøitids

Indgang, vor Herres Jesu Kristi Opstandelsesdag.

IV.

Over ti Aar ere henrundne, siden Færgemester Mandels Enke med sine Børn flyttede ind i Selburg. Sporløst er denne Tid ikke forsvunden. Wilhelm var skudt op, høi og rank; han bar sin Faders Træk, uden at de dog endnu tydede paa den Karakterfasthed, som udmærkede denne; Kathrine, det dengang seegaarige Barn, var bleven en tækkelig Pige, hvis alvorlige Ansigt syntes endnu alvorligere indenfor Rammen af de sorte Haarstetninger; Fru Mandels Haar behøvede Tiden ikke at blegne — en eneste Nats Forsvælgelse og Sorg havde for længe siden gjort det. Siden den Nat har Møie og Arbejde været hendes Lod, men Møien er hende ikke kjær, Arbejdet er ikke blevet hende let; hendes Liv har været en uafsladelig Anstrengelse og Kamp, men en Anstrengelse uden Glæde, en Kamp uden Seier.

Da hun Paaskeaften flyttede ind i Selburg, lyffedes det hende at faa en liden tækkelig Bolig i første Etage, som stod ledig og ventede paa en Leier. Et større Værelse og to mindre tilligemed Kjøkken var Alt, hvad Enken behøvede og fandt. Efterat hun havde ordnet sig, var Opgaven at faa Indtægter og Udgifter til at svare sammen, og det blev meget vanskeligt. Et Hundrede Rigsdaler skulde hun aarlig faa af Greven; dertil kom hened 30, som hun endnu havde tilovers, og det var Alt, hvad hun eiede. Udgifterne kunde beregnes saaledes: 40 Rigsdaler til Husleie, omtrent 25 til Lys og Ved. Skolepenge for

Børnene vilde gaa op til 30—maa-
 ste kunde hun for et af de faderløse
 Børn have erholdt fri Skolegang,
 men denne Fordel havde dog blot
 været mulig i en lavere Skole.
 Men det var hendes faaælsom hen-
 des Mand's Ønske, at Børnene skul-
 de lære saameget som muligt, og i
 Haab om derved at forbedre deres
 Fremtids Udsigter satte hun dem ind
 i en af Byens større Skoler, tænken-
 de: Gjerne vil jeg udføre hvilketsom-
 helst Arbejde med mine Bønder,
 naar blot Børnene lære Noget.

Saa i Sandhed, arbejde og arbej-
 de strengt maatte hun, om hun
 skulde kunne slaa sig igennem. Vi
 have seet, hvorledes de 95 Rigsdal-
 ler allerede vare blevne disponerede
 over, de tilbageværende 5 kunde ikke
 forslaa til Skolebøger engang, selv
 om disse kjøbtes paa anden Haand.
 Til Underholdning og Klæder var
 Intet tilovers, aldeles Intet! Dog
 jo, Noget: tvende slittige Bønder,
 som ikke vare vaante til at ligge le-
 dige i Skjødet. Fru Mandel be-
 kjendtgjorde i Dagbladet, at hun
 modtog al Slags Vask og ligeledes
 var villig til at sammensætte og
 pynte vaskede Kapper. Snart kom
 den ene Frue efter den anden, som
 den kjære Gud havde begavet med
 mere Penge end Flid, og bragte
 med sig, foruden Kapper, ogsaa Kra-
 ver og Mandsetter, som Fru Man-
 del anmodedes om at vaske. Her-
 skaberne i Byen sendte Underkjoler
 og hvide klare Natteldugskjoler til
 den slittige Kone, og da man saa,
 at Alt udførtes godt og til billig
 Pris, forøgedes Arbejdet til Kun-
 dernes stadige Tilfredshed. Fru
 Mandel havde Grund til at være
 fornøiet med denne Indkomstkilde,

thi hun fik hver Dag saa mange
 Penge ind, som hun behøvede, men
 der blev dog Intet tilovers,—det
 gik som man siger: "fra Haanden
 i Munden". Men hun var tilfreds.
 "Beholder jeg blot Selvbredden", plei-
 de hun sige, "og vinder jeg over de
 første svære Aar, da Børnene koste
 saa meget og selv Intet kunne for-
 tjene, saa skal jeg nok komme ud af
 det".

Saaledes vare Aarene stille og
 fredelige henrundne, den ene Dag
 lig den anden. Tidlig om Morge-
 nen saaes Moderen ved Arbejdet,
 senere vækkedes Børnene, Kaffeen
 blev drukket, de gik til Skolen og
 Moderen atter til Kjøkkenet, hvor
 hun paa samme Tid udførte sit
 Vaskearbejde og tilsaa Gryden. Klok-
 ken 12 fandt Børnene ved Hjem-
 komsten sin simple Middag altid
 færdig; Eftermiddagen hengik atter
 i Skolen og under huslige Beskæf-
 tigelser, i hvilke ogsaa Wilhelm og
 Kathrine, naar de vare ledige fra
 Skolen, fik deltage. Om Aftenen
 læste Børnene over sine Læser, Mo-
 deren strikkede eller satte Kapper
 sammen, Kathrine hjalp til og kun-
 de snart med sine smaa Bønder for-
 tjene en eller anden Tolvsfiling.

Selvfølgelig Dmgang med Noget
 havde Fru Mandel aldrig, og Bør-
 nene kun meget sjelden. Dagene
 vare ensformige. Om Søndagene
 gik de i Kirke og foretog en og an-
 den Gang en Eftermiddagsspadsere-
 tur. Trofast sørgede Moderen for
 sine Børn—Nat og Dag stræbede
 hun for dem, elskede dem mere end
 noget Andet, ja hun elskede intet
 Andet i Verden end dem—og dog
 var det Solskin, som sneg sig ind
 igennem Vinduet, det Gæstte, som

gjorde denne lille Bolig lys og venlig.

Lad os en Dag træde derind. Hvor pyntet er ikke Alt, intet Støvgran er at se, Alt er saa ordentligt og rent—men dog—i Sollyset kan man se en Støvlinie svæve frem—ikke Alt er saa pletfrit, naar Solen skinner derpaa. Ja over disse dansende Støvgran har Fru Mandel ofte ærgret sig, har ofte forsøgt at jage dem ud gennem Vinduer og Døre, men forgæves. Som gjæfkende Nisser vige de bort under hendes Svænder for rundt omkring hende at foruhye sin Dands. Solen har sat dem i Bevægelse, naar den med saa glade Dine har seet ned paa dem, da kunde de ikke Andet, de maatte danse. Men de ere ogsaa de Eneeste, som unddrage sig Fru Mandels strenge Kommando. Væggeuhret pikker sit regelmæssige "tik, tak", Blomsterne staa saa ranke i Vinduet, Kathrine syr saa flittigt og hurtigt, og Wilhelm læser i sin Bog—eller bebrage vi os maasse med Sænsyn til ham? Hans Dine se omkring til alle Kanter, kun ikke i Bogen; nu lukker han den igjen, reiser sig op og siger:

"Se saa, nu er det nok; det er paa høi Tid, jeg kommer ud paa Landet, thi jeg har sandelig ingen lyst til saaledes at gjøre mig til en Bogorm".

Wilhelm strakte herved ud sin høie Skikkelse som En, der har udført et grundigt Arbeide, og dog var det blot en halv Time, han havde siddet med Bogen. Hans Bestemmelse var at blive Landmand, og om nogle Dage skulde han ombytte de theoretiske Studier med de praktiske og paa en Landeiendom

lære, hvad der hører til et velordnet Landbrug. Hans Moder var vel fornøiet med Balget af denne Levevei; men hvorfor hvilede hendes Nie med saa megen Uro paa den elskede Søn? Skilsmisfen fra ham kunde ikke være Aarsagen dertil, thi den Landeiendom, hvorpaa Wilhelm skulde begynde sin Læretid, var saa nær Byen, og Forbindelsen med denne saa stadig, at hun kunde vente at se sin Søn mere end en Gang om Ugen hjemme. Hvad var det da, som bekymrede hende? Det var Sønnens lette, flygtige Sindelag, som nu mere end nogen sinde traadte frem. Alt hvad der var af alvorlig Bestaffenhed, alvorligt Arbeide, alvorlig Læsning, alvorlige Forfætter, alt Saadant fandt han kjedsommeligt, og Alt, som fordrede streng Opmærksomhed, trættede ham. En Uttraa efter Fornøielse, en Tilbøielighed til Lediggang var længe bleven nærret ved Omgang med Kamerater, som ikke havde Andet at gjøre end stjæle Tiden fra vor Herre, og en saadan Levemaade havde allerede i længere Tid givet ham Ulyst til Studier og anstrengende Arbeide. Dog var det saa vanskeligt at regne det altfor nøie med den livsglade Ungling, som saa modigt saa ind i Verden, ja dette hans Læssind syntes at have en vis Berettigelse, da det ytrede sig hos ham paa en saa glad og elstværdig Maade. Men Moderen, for hvem ethvert Dieblis Svile fra Arbeide syntes næsten en Forbrydelse, kunde ikke finde sig i hans Væsen og Skik.

"Vare jeg kommer derud", sagde Wilhelm leende, "skal jeg gjøre som den Landmand, der stod op Kloffen 9, spiste sin Frokost og læste Avi-

ferne til Middag, spiste, sov og anvendte Aftenen til sin Fornøielse".

"Snaak ikke saadanne Dumheder, Wilhelm! men betenk, at du er bleven antagen ved Eichenrode alene paa det Billaar, at du i 3 Aar skal arbejde flittigt, og det fra Morgen til Aften".

"Ak Mamma, tag da ikke Alting saa alvorligt", indvendte Wilhelm næsten foragteligt. "Sag skal nok vide at gjøre min Pligt uden Formaninger", og vendende sig til Ka-

thrine vedblev han: "Læg nu bort dit Arbeide og følg med mig paa en liden Spadsferetur".

Kathrine mumlede Noget som ligenede: "Sag har ikke Tid".

"Ak nei, du har aldrig Tid for mig", udbrød Wilhelm heftigt. "Den Bise kjender jeg nok. Men at gaa til din Veninde, Fru Landraadinden, dertil har du Tid ofte—nu, jeg vil ikke besvære dig"—og inden Kathrine kunde svare, havde han allerede taget Huen og var borte.

(Fortsettes.)

To Nætter i Paris's Katakomber.

(Efter All the year round.)

Det er temmelig vanskeligt at erholde Afgang til Katakomberne under Paris, og jeg tror, Grunden hertil er den, at Regjeringen antager det for en værdiløs Nygjerrighed, der bringer Folk til et saadant Sted. Men man finder i de franske Provindser en mere eller mindre fremherskende Mening om Grunden til, at der lægges Besøgeren af disse kjæmpemæssige Gallerier saamange Hindringer iveien; det skyldes nemlig den Omstændighed, at der fra denne underjordiske Verden er en Indgang til Tuilerierne. Provindsfolkene tro, at den regjerende Fyrste, han være nu Konge eller Keiser, er bange for, at der ad denne Wei skulde trænge Snigmordere ind i Slottet gennem den hemmelige Indgang, hvis den blev bekyndt, og man lærte at finde Wei i denne La-

byrinth af Gange og Sidegange. Sig saa til En af disse Provindsfolk, at det kunde jo forhindres ved at tilmure Nedgangen fra Slottet. Da vilde han ryste paa Hovedet. "Nei, nei", vilde han svare, "er Majestæten end bange for, at der kan komme Snigmordere ind fra Katakomberne, saa hust paa, at disse paa den anden Side afgive et udmærket Middell til Flugt, hvis Mordere i Stikkelse af Oprørere trængte ind igjennem Slottets Porte. Nei, de vogte sig nok for at mure Indgangen til!"

Svorkedes dette nu end forholder sig, saa fik jeg imidlertid i Forbindelse med et Selskab bestaaende af fire Personer, foruden en Veiviser, Tilladelse til at besøge det underjordiske Paris. Som et Exempel paa, hvor smaa Marsager der behøves

for at frembringe alvorlige Begivenheder, kan jeg anføre, at hvis jeg ikke havde sagt følgende Ord til den Droschekudsk, der havde bragt mig til Indgangen, saa vilde jeg ikke have gennemgaaet det, som jeg nu skal fortælle. Disse Ord vare: "Hvis jeg ikke kommer tilbage om en halv Time, saa kjør bort!" Med det Samme betalte jeg Manden forud for Ventetiden og fulgte mit Selskab til Indgangsdøren, som var af svært Trø.

Min Grund til at lade Kudskene blive var denne: Jeg havde i flere Dage ventet paa den skriftlige Tilladelse til at besøge Katakomberne, og netop den Morgen, jeg fik Tilladelsen, havde jeg gjort Alt istand til en Reise til London paa Grund af en uopsættelig Forretning. Jernbanetoget gik Kl. 12, og den skrevne Tilladelse kom Kl. 10. Jeg vilde nødvendig gaa glip af denne Leilighed til en underjordisk Reise, og ligesaa nødvendig vilde jeg komme efter Kl. 12 paa Jernbanen. Hvis derfor en halv Time i Katakomberne (fra 11 til 11½) var tilstrækkelig, kunde jeg endnu naa Middagstoget, naar jeg havde en Droschke i Beredskab. Fandt jeg derimod Opholdet i Katakomberne tiltrækkende nok til at bestjæftige mig i længere Tid, saa vilde jeg opsætte min Reise til om Aftenen.

Jeg fandt Katakomberne storartede, men ensformige. Oprindeligt skulle de være de Stenminer, som forsynede Paris med Byggemateriale, hvorfor man har sagt, at Paris er bygget af sine egne Indvolde. Sæt at der kom et vulkansk Stød under Paris—som netop ligger i en vulkansk Linie—og de prægtige Palad-

ser og Kirker, den hele By vilde blive opslugt af den Grav, som den selv har gravet.

Ved Begyndelsen af dette Aarhundrede forordnede Napoleon, at al Begravelse for Estertiden skulde ske udenfor Byen, og alle Begravelsespladse i selve Paris bleve udjævnede og bebyggede. Aarhundreders Ben bleve flyttede ned i Katakomberne, hvor de bleve fantastisk opstillede. Den Besøgende gaar hele Tiden imellem to Rækker af Sjernefakler, som alle synes at stirre paa ham med et spøgelseagtigt Blik.

Ti Minuter vare tilstrækkelige for at stille min Nysgjerrighed tilfreds; men tro imod sin Sædvane blev Weibiseren ved at gjøre de største Løfter om kommende Vidundere, og da der var et Par Damer med, behøver jeg neppe at tilføie, at Selskabets Nysgjerrighed blev vakt ved Førerens Forsikringer.

Vi havde hver en liden Lygte, og vi dannede en besynderlig Gruppe.

"Godt", sagde jeg endelig, "jeg tror virkelig, at jeg vil overlade Dem til Deres Spadsferetur. Jeg er vis paa, at jeg nok skal finde Veien tilbage, og der er endnu Tid nok til at naa Toget".

Føreren lo ved Tanken om, at jeg alene vilde gaa tilbage til Indgangen. Jeg saa paa mit Uhr, Klokken manglede ti Minuter i halv 12; hvis jeg ikke strax gik tilbage, vilde Kudskene kjøre bort.

Vi vare komne forbi mange Sidelagange paa vor Wei, og Katakomberne saa for mig ud som en stor, bred Gade, overflaaren med regelmæssige Mellemrum af mindre Tvergader, Torve og Stræder. Jeg var den Bagerste af Selskabet, og

da jeg kun mod min Willie fulgte med, er det nok muligt, at jeg efterhaanden blev mere og mere tilbage. Smidtidigt saa jeg mig om til begge Sider, og pludselig lagde jeg ved Skinnet af Selskabets Lygter Mærke til et stort Dødningshoved, hvis Tænder vare aldeles fuldstændige, hvide og glindsende; det stod nogle faa Skridt nede i en Sidegang. Jeg dreiede om ad denne Sidevei i den Hensigt at undersøge denne Hjerneffal lidt nøiere; men idet jeg høiede mit Hoved hen imod den, sprang der en forfærdelig stor Rotte, som var bleven forkrækket ved min Nærmelse, ud imod min Kind. Det var for mig, som om jeg var bleven studdt. Vi have Alle Affsty for Noget, og jeg har Affsty for Rotter; de ere mig modbydelige. Jeg skammer mig næsten ved at tilstaa det: men ved Rottens pludselige Spring og dens Berørelse af min Kind tabte jeg Bevidstheden, og jeg maa i adskillige Minuter have ligget uden Samling.

Da jeg kom til mig selv igjen, var jeg i et fuldstændigt Mørke; i Begyndelsen hørte jeg Intet, men kort efter en Rumlen; det var en Bogn, som rullede over min skrækkelige Grav. Atter var jeg nærved at tabe Besindelsen; men da jeg endelig blev Herre over mig selv, søgte jeg at fatte hele min skrækkelige Stilling.

Mine Venner vare ikke i Nærheden, det var sikkert. Men havde de forladt Katakomberne, eller søgte de efter mig? De maatte ganske vist have opdaget, at jeg var bleven borte, næsten i samme Dieblis, som jeg bekvimede. Men hvorfor havde de da forladt det Sted, hvor de sidst

havde seet mig? Naar de søgte efter mig, vilde de dog gaa den Wei tilbage, som vi vare komne ind ad. Hvorledes kunde det da være, at de ikke havde fundet mig?—Pludselig fattede jeg den hele frygtelige Sandhed. Efter at de havde kaldt og raabt uden at faa Svar, havde de troet, at jeg virkelig havde prøvet paa at finde tilbage til Indgangen. Da de kom ud, var den halve Time forløben, Bognen var altsaa borte, og de havde da troet, at jeg var fjørt bort og nu besandt mig paa Weien til London.

Det var skrækkeligt at begribe; men jeg fortvivlede ikke derved. Jeg var vis paa, at man vilde mærke Uraad, før jeg havde været længe nok i min Grav til at dø af Sult. Men at tilbringe maaske 4 eller 5 Dage under Jorden uden Spise eller Drikke, i et Mørke, som man næsten kunde blive affindig ved — —

Jeg kunde ikke forblive uvirksom, jeg maatte gjøre Noget. Men hvad kunde jeg gjøre?

Mit første Spørgsmaal var, om jeg skulde blive, hvor jeg var. For det Første vilde en saadan Uvirksomhed dræbe mig, for det Andet var den til ingen Nytte; thi naar Efterforskninger først bleve anstillede, saa vilde hver Tomme af denne underjordiske Verden blive eftersøgt, indtil jeg blev funden, og saa var det ligegyldigt, hvor jeg gik hen; jeg var lige sikker allevegne.

Jeg stod op, udstrakte min Haaud og berørte de opstillede Hjernefaller. Jeg sank tilbage af Rædsel; men efter et Dieblis's Forløb overvandt jeg min Feighed. Jeg forsikrer, at jeg snart ved alvorligt at gaa irecte

med mig selv var istand til at bevære Døningehovederne rundt om mig med fuldkommen Kølighed, ja min Haand kunde endog undersøge Dannelsen og Formen af Hjernesfallerne med en vis Nysgjerrighed.

Min Lygte var slaaet istykker; jeg har aldrig kunnet forstaa, at mine Ledfagere ikke hørte dette. Mølligens er en Bogn rullet gennem Baden ovenover, dengang jeg faldt.

Pludselig tænkte jeg paa Rotten. Hvis den kom imod mig nu, hvad skulde jeg da gjøre? Med denne Tanke kom ogsaa Formodningen om, at det affhyelige Væsen var i Nærheden. Instinktmæssig slog jeg rundt om mig med Haanden; men idet den stødte mod et Glasfaar fra Lygten, skar jeg mig, og jeg følte Blodet slyde ud af Saaret. Jeg vilkede mit Lommelørklæde, mine Handsker og mit Halstørklæde rundt om Saaret, for at ikke en eneste Draabe af mit Blod skulde falde ned og blive Føde for den affhyelige Skabning, som havde bragt mig i denne Forfatning.

Men jeg følte, jeg maatte bevæge mig,—søge at befri mig selv, medens Hjælpen nærmede sig. Til hvilken Side skulde jeg vende mig?

Jeg erindrede, at jeg havde dreiet til Høire, da jeg gik ind i Sidegangen, og at jeg havde haft Hjernesfalten paa min venstre Haand. For altsaa at naa Hovedgangen, maatte jeg nu have den paa min høire Haand, og naar jeg var kommen til Hjørnet, da dreie til Venstre. Ved at føle mig frem opdagede jeg snart den usædvanlig store Hjernesfal og gik de faa Skridt ud mod Veien, som jeg let fandt ved

Hjælp af Benmurens Hjørne. Diebliffelig følte mine spændte Sandser en Forandring, idet jeg paa mit høire Kind mærkede en Forøgelse af Temperaturen.

Jeg spurgte mig selv, hvorfra denne Forandring kunde komme, og fandt snart Svaret. Det maatte være en Luftstrøm fra Oberverdenen, som nødvendigvis kun kunde komme fra en Abning, og der maatte vel rimeligvis være en Dør i Nærheden af denne Abning; hvis jeg altsaa gik op imod denne Luftstrøm, maatte jeg tilsidst naa det Sted, hvor den kom ind i Svælvingerne.

Men da jeg nu vendte mit Ansigt imod Strømmen, kunde jeg ikke længere opdage den; det var Forskjellen mellem begge mine Kinders Varme, der havde gjort mig opmærksom paa den, og ved atter at vende Siden til kunde jeg efterhaanden spore den igjen.

Der faldt mig ogsaa et andet Middel ind, som kunde hjælpe mig til at finde Veien. Hjernesfalterne, der som Alt herved havde en vis Fugtighed ved sig, maatte være tørrest paa den Side, som vendte imod den varme Luftstrøm, da den anden Side ikke i den Grad var udsat for den tørrende Luft.

Saaledes forholdt det sig ogsaa. Den høire Side af Hjernesfalten—naar jeg vendte Nyggen mod Muren—var ikke saa klæbrig som den venstre; det Samme var Tilfellet med de næste tyve Hjernesfalter, jeg undersøgte. Jeg tog ikke fejl, og mit Hjerte bankede heftigt. Det var tydeligt, at naar jeg fugte denne Anvisning, maatte jeg tidligere eller senere komme til en Indgang.

Men der var dog en Feil herved.

Jeg vidste, at vi vare komne ind ad den Bei, som nu laa paa min venstre Gaand, medens Luftstrømmen kom fra Høire. Der var imidlertid to Maader, hvorpaa dette kunde forklares. Enten var jeg forvirret i min Erindring om Vælgigheden af Veien, og jeg var virkelig kommen fra Høire, eller ogsaa var der flere end en Indgang til disse Hvelvinger. Jeg besluttede at gaa til Høire. Jeg fik aldrig siden vide, hvormange Mile jeg virkelig var gaaet, for mig syntes det at være Hundreder. Jeg gik videre og videre, undertiden hurtigt, undertiden langsomt, men bestandig fremad. Jeg vidste, at jeg maatte komme til en Dør tilsidst. Naar jeg kom til en Sidegang, maatte jeg gjøre nogle Skridt paa Lykke og Fromme, disse Skridt syntes mig at vare hele Aar. Mine Fingre skjævede af Angst, indtil de atter berørte Hjernefallerens Linie. Undertiden tabte jeg Sporet af de tørre Hjernefaller og Følelsen af Hede, naar jeg dreiede Hovedet til Siden, men snart fandt jeg atter begge Dele ved at blive ved at gaa frem. Til saadanne Tider antager jeg, at jeg har gaaet rundt i en Kreds. Hvormange Timer jeg tilbragte med denne forunderlige Gang, denne logiske Udvikling, om jeg saa maa sige, fik jeg først at vide, da jeg atter kom op i den frie Luft. Hvis jeg havde sat mig ned og ventet efter Hjælp, vilde jeg maasse være bleven gal eller have dæbt mig selv.

Tid efter anden lttede jeg—jeg taler om min Indespærrelse, som om den varede flere Maaneder—og kunde da engang imellem høre Vognene rulle ovenover mig, mere eller

mindre tydeligt efter Lykkelsen af de Stene, som dannede Loftet af Hvelvingerne. Det var dog lidt Selvfab; det var den eneste Lyd, som afbrød Tauskheden; thi det syntes næsten, som om jeg kunde gaa aldeles lydlost. Der var imidlertid en Leilighed, da mit Hjerte slog saa voldsomt, som skulde det sprænges. Det var, da jeg hørte en Stemme, en rask, munter, menneskelig Stemme, som sang en liden fraust Vise. Jeg saa intet Lys; men jeg følte mig overbevist om, at jeg maatte være nærved en Abning i Katakomberne, idetmindste et Luft hul til Ventilation, som gik op i en eller anden Gaard eller maasse til et Verksted.

Det kostede mig Overvindelse at forlade det Sted, hvor jeg havde hørt den oplivende Lyd, forlade det for at vedblive min Reise, indtil jeg havde fundet Luftstrømmens Udgangspunkt. Jeg gik imidlertid ikke bort før længe efter, at Sangen var ophørt. Jeg raabte og kaldte; men jeg fik intet Svar og hørte ikke mere Noget.

Atter vendte jeg mig mod Luftstrømmen; jeg opdagede den snart, og jeg begyndte igjen at anstille mine Undersøgelser af Hjernefallerens Fugtighed. Tydeligere og tydeligere kunde jeg spore den varme Luftning, og bestandig, uden at standse, gik jeg op imod den. Pludselig, uden at jeg var forberedt derpaa, hørte Hjernefallerens Række op, og jeg vorte ved Træ!

Det var en Dør med aabne Tremmer.

Alt var mørkt paa den anden Side; men jeg vidste, at jeg maatte være ved en Udgang. Jeg havde

vandret mange tusinde Skridt med denne Overbevisning, og dog, da jeg nu endelig rørte ved Døren, hvor forbauset, hvor overrasket blev jeg ikke!

Hvilken himmelsk Straaleglands Dagslyst havde, da jeg endelig kunde se de blaa Straaler gennem den yderste Dør. Jeg kan ikke erindre, hvorledes jeg fik Tremmerne brækkede itu; men jeg slap igjennem og hamrede nu af alle Kræfter paa Yverdøren; endelig blev jeg befriet fra mit Fængsel i Dørvær af 5—6 Gensdarmere (en Slags Politibe-tjente), naturligvis med dragne Sabler, og en Snes nygjerrige og forbausede Fruentimmer.

Det var ikke den Port, som jeg var kommen ind ad. Jeg havde været indelukket i 42 Timer (som det blev mig fortalt), og havde alt-saa tilbragt to Nætter i Katakomberne, og i al den Tid havde jeg ikke en eneste Gang hvilet.

Jeg fandt mine Venner i stor Uro for min Skjld. Gjennem Tegrafen havde de netop faaet vide, at jeg ikke var kommen til England, og at Tugen i London vidste Noget om mig. Jeg var naturligvis syg i nogen Tid; men jeg kom mig igjen fuldkommen; dog kan jeg aldrig uden en hemmelig Gysen tænke paa mit underjordiske Ophold i Katakomberne.

Fisseren.

Et Billede fra Shetlandsøerne.

William Manson var en kjærlig Egtfælle og Fader, skjønt han kun kort Tid havde vidst, hvad det var at støtte og underholde saa elskede Slægtninge; thi han havde kun et Barn, der neppe var gammelt nok til at kunne stamme hans Navn. Sommeren 1832 var meget stormfuld og ubeständig; men tilsidt i Slutningen af Juli Maaned bragte en Uges smukt Veir Liv i alle Fisserne, som maatte gribe den korte Stund af den gode Marstid, der endnu var tilbage for deres farlige Kald. Det Sted, hvor Fisserbaadene samles, er ofte mellemlangt borte fra Mændenes Hjem, og derhen begive saa deres

Koner, Søstre eller Døtre sig for at træffe dem hver Morgen, naar de vende tilbage fra Søen, for at erfare deres Held eller Uheld, for at bringe de smaa Fornødenheder, de kunne ønske, og tage nogle Fisk hjem med til Familiens Brug. Hele Sommeren igjennem er det derfor i Almindelighed kun Lørdag Eftermiddag og Søndag, at Fisserne nyde et Hjemssygge og Behagelighed.

Iblandt dem, der aldrig undlode at være tilstede for at hilse de hjemvendende Fisserbaade, var Johanne, William Mansons Kone. Hun var en blid og yndig ung Kone, inderlig knyttet til sin Livsledsager, som

havde været hendes tidlige og eneste Kjærlighed.

Det var en meget smuk Eftermiddag i den omtalte Juli Maaned, at alle Baadene, Williams ogsaa, som sædvanligt gik ud paa Havet for at fiske. Johanne stod paa Strandbredden med Dinene fæstede paa sin Gusbondes Fartøi, til det kun syntes som en Plet paa Oceanet, da vendte hun hastigt med et dybt Suk sine Fjed hjemad, hvor hun havde ladet sit Barn tilbage under en Nabos Opsyn.

Klokken var tre om Morgenen, da Alle, som havde Mænd, Sønner eller Brødre i disse ulykkelige smaa Baade, bleve vækkede af en voldsom Storm; Søen reiste sig saa larmende og saa uventet, at mange Mennesker mente, det maatte være forarsaget ved et Jordstjælv under Havet. Kl. 9 var Strandbredden og enhver Klippe, fra hvilken man kunde have Udsltgt over det vide og oprørte Deean, opfyldt med fortvivlede Kvinder, speidende efter de Baade, som aldrig skulde vende tilbage, og grædende i hjælpeløs, haabløs Elen-dighed. Hvorfor gjentage den velbekjendte Fortælling? Fyrgetyve Baade med deres ulykkelige Mandskab, omtrent en Trediedel af hele Antallet, vare opslugte af de graadige Bølger.

Williams Baad var blandt de forulykkede. Det baader nu Intet at fortælle om saa mange hidtil lykkelige Familiers trostesløse Elen-dighed, eller om de Forhaabninger, der endnu dvælede i Mænge af de Sørgendes Hjertes og fremkaldte mangen en Drøm om, at de Forulykkede kunde være blevne optagne paa Søen og maasse endnu vilde

vende tilbage. Det varede Maaneder, før disse Forhaabninger ganske udsluffedes, og de Forladte lærte at føle, at de virkelig vare det.

Den sørgelige Vinter sneg sig langsomt hen, og nu, da Marts Maaned er kommen, ville vi titte lidt ind i Johannes lille Hytte. Hun sad ved en munter Ild. Et to Maaneder gammelt Barn sov i Buggen, som hun bevægede med sin Fod, medens hendes andet Barn sov i en Seng tæt ved. Hendes Søster, nogle Aar ældre end hun og, en virksom, forstandig og kjærlig Kvinde, havde netop hængt den lille Kjedel med Potetes over Ilden til Aftensmad; nu satte hun sig ned med sit Strikketøi og saa længe og bekmuret ind i den unge Enkes smukke, men blegnede Ansigt; denne bevægede mekanisk de vante Strikkepinde, medens et kvalt Suk og en frembrydende Taare talte om de kvalfulde Tanker, der bestjæftigede hendes Sind.

"Johanne", begyndte Søsteren i en Tone fuld af den sømme Medlidenhed; derpaa, idet hun aandede en kort Bøn til Himlen om Styrke, vedblev hun i en mere munter Tone, da den stakkels Enke løftede sine svage taarefulde Dine og kjæmpede for at fremtvinge et Smil, — "Johanne, du har baaret din Sorg som en Kristen, medens du har følt den som en Kvinde, og med Guds Hjælp vil det lykkes dig at reise dig og bestrebe dig for at gjøre din Pligt imod dine hjælpeløse Børn; tænk blot paa, hvad for en Trøst de ere og ville blive for dig. Men du ved, kjære Johanne, at nu er Aarstiden kommen, hvor man maa arbejde, og jeg maa hjælpe min stakkels Fader og Moder med at saa deres Jord

istand." Her standsede hun, da hun ikke ret vidste, hvorledes Johanne vilde optage dette Forslag; men den unge Enke havde en Sindsstyrke og Billiekræft, som neppe kunde ventes af hendes Karakters og Afsærds overordentlige Blidhed.

"Du har Ret, Elisabeth", svarede hun strax, "jeg har ventet dette i flere Dage; men jeg frygtede for at omtale det først. Sæg ved, du har Ret; du har lært mig og beskyttet mig, Elisabeth, fra jeg var et lidet Barn som han der i Buggen, og i min Nød har du været min skjærmende Engel. Du har arbejdet, medens jeg var syg og hjælpeløs, for min og mine Børns Belsærd, og det vilde være egenkjerligt og urigtigt af mig at ønske længere at holde dig tilbage fra dine andre Pligter." Men nu strømmede Følelsen af hendes Forladthed ind paa hende og fremkaldte et uimodstaaeligt Udbrud af Sorg, og Søstrene blandede sine Taarer sammen.

Johanne var imidlertid den Første, som atter talte. "Bryd dig ikke om dette, Elisabeth, gaa du kun imorgen, hvis du vil. Herremanden har ladet mig sige, at jeg maa hente Sæd paa Forpagtergaarden dette Aar, og vore Naboer have lovet at hjælpe mig med at bearbejde den. Du vil ogsaa komme og hjælpe mig, naar du har gjort Alt, hvad der behøves hjemme hos Fader. Og hvad det angaar, at jeg bliver alene", her undertrykte hun med en kraftig Anstrengelse sin stigende Bevægelse, "nu, jeg har jo Børnene, og Gud vil være med mig."

Alt være alene er Noget, som den skotske Bonde i lignende Omstændigheder som Johannes fremfor Alt

søger at undgaa; Overtroen nedbøier alt for ofte den Sjæl, der er svækket af Sorg, og derfor var det, at Elisabeth under sin Sygden i Søsterens Hytte aldrig havde ladet hende være en Nat alene i hendes sørgelige Enkestand. Johanne lagde sig denne Nat til Hvile med inderlige Bønner til Enkens og de Faderløses Støtte, at hun maatte blive velsignet med Styrke til at bære den haarde Prøve, der forestod hende den næste Dag. Begge Søstre stode op næsten lige usforfriskede.

Elisabeth var ivrig beffæstiget hele Formiddagen med at bringe Alt i Orden i den lille Husholdning, og da hun havde hængt det tarvelige Middagsmaaltid over Alden, medens Solen netop havde passeret Meridianen, tog hun Afsked med sin elskede Søster. Vi ville ikke sige, at de skiltes uden Taarer; men hver bestræbte sig for at bevare sin Fatning for den Andens Skyld. Et inderligt "Gud være med dig!" vare Elisabeths Afskedsord, og Johanne var alene med sine Spæde. Til dem vendte hun sig, styrkede sit Sind og fandt Trost. Eftermiddagen gik saaledes hen med moderlig Omsorg, og Tusmørket faldt paa; mere end en af Johannes Naboer kom ind for at tilbyde hende sin Hjælp eller for at blive hos hende Natten over; men hun bad blot En om at malke Koen, medens hun bragte sine Smaa tilfængs, og idet hun bestemt gik, at hun ikke var bange for at være alene, tændte hun sin lille Lampe og satte sig til sin Spinderok. Kan man undres over, at nogle faa sørgelige og ængstelige Tanker i Begyndelsen nedtrykte den ensomme stakkels Enke? Men hendes vanke Gudher-

giveness undertrykkede dem snart, og da hun om Eftermiddagen havde tilladt sig den Luxus at drikke en liden Kop The, havde hun ikke Lyst til at lave Aftensmad til sig selv. Hun bestjæftigede sig med sit Gjul, hvis ensformige Lyd næsten forekom hende som et opmuntrende Selskab, indtil hun tænkte, Gylletimen var forhaanden; da reiste hun sig for at se efter, hvor høit Maanen stod, før hun vilde gaa tilsæns. Hun stod nogle faa Minuter ved Døren med Vinene fæstede paa Himlen, hvor Maanen skinnede i utilssøret Glæde, da hun hørte Stemmer og Fodtrin, der nærmede sig. Hendes Ghytte var skilt fra den simpelt traadte Fodsti ved et lavt græsbeegroet Gjerde, og hun saa nu flere Mænd gaa tæt forbi det Led, der førte til hendes fattige Bolig. Johanne drog et dybt Suk; thi den Tanke slog hende strax, at dette var Sømend, der vendte tilbage for at glæde et eller andet lykkeligt Hjem. To af Mændene gik hastigt forbi efter et muntert "Godnat", den Tredie sprang over den lille Port og gik hurtig hen imod Gytten. Johanne stod i Døren som En, der var fortryllet, hendes Mandedræt var næsten standset, medens hendes Hjerte bankede voldsomt; hun gjorde et Skridt fremad, saa Maanen skinnede fuldt paa hendes elskelige, udtryksfulde Ansigt; den unge Mand, som nærmede sig, blev hende var — "Johanne", sagde han med Genrykkelsens sagte bævende Stemme.

"Min William", udraabte Johanne og faldt i sin Mand's Arme.

Gjælligt var et saadant Dieblisk Glæde! Vi vilde ikke prøve paa at beskrive den; men hvo kan ikke let forestille sig, at Johanne snart var

beroliget ved sin Williams Stemme, — at Faderen modtog i sine Arme sin endnu usete Søn og Navne, — at han kyssede sin Førstefødte uden at vække ham, idet han forbeholdt sig til om Morgen den Glæde at se hans blaa Vine og prøve paa, om han vilde blive gjenkjendt af ham, — at han udøste i Johannes deltagende Bryst Fortællingen om sine Farer og sine Vandringer, — at hun paa sin Side ikke vilde bedrøve ham ved at fortælle ham, hvormeget hun havde lidt, men kun forsikrede ham, at dette var den første Nat, hun havde været alene, — og at endelig det taknemmelige Par boiede sig i ydmyg Tak til Altings Giver og velsignede ham for deres Gjenforening. Man vil ogsaa let kunne tænke sig, at Johanne viste sig den næste Morgen uden sit Tegns paa Enkestand, hvorledes da hendes omhjertede Naboer lykønskede hende og glædede sig med hende, og fremfor Alt, hvorledes Johanne og Elisabeth græd i hinandens Arme i overstrømmende Glæde, medens de havde undertrykt Sorgens Taarer ved Skilsmisken Dagen i Forveien.

William og hans Kamerater vare, da deres Kræfter næsten vare udtømte, blevne optagne af et amerikansk Skib, som seilede tilhavs, og efter megen Nød og Tabet af en af dem lykkedes det dem endelig at arbejde sig hjem.

De To, som vendte hjem med William, og som boede ganske tæt ved hans Ghytte, vare ikke saa lykkelige som han; den Ene fandt sine Børns Moder død. Hun havde været syg, førend han sidst forlod hende, og hendes Sorg over hans formodede Skjæbne bragte hende

hastig i Graven. Den anden unge Mand forstrækkede sin Moder og hendes Naboer ske saameget ved sin pludselige Indtreden, at han foraar-

sagede dem alvorlig Skade. Johannes mere fattede, gudhengivne Sind sikrede hende et Møde fuldt af ublandet Lykke.

Sinai

og Opdagelsen af det Sinaitiske Bibelhaandskrift.

(Efter Constantin Tischendorf.)

De fleste Læsere ville vel neppe kunne tænke sig, at en Orkenreise kan have noget Tiltrækkende ved sig, og naar Forfatteren forsikrer, at af alle hans Rejsminder, der dog omfatte et Tidsrum af 7 Aar og mange af Europas og Orientens herligste Lande, ere ingen ham kjærere end Minderne fra hans tre Orkenrejser til Sinai, saa ville Mange tænke ikke tro ham. Men af dem, der selv have foretaget lignende Vagdringer, vil mere end En bekræfte, at Orkenen har en eiendommelig sængslende Tiltrækningskraft, selv om man ikke just hører til Orkenens brune Sønner, Beduinerne, hvis Hjerte kun da slaar frit og freidigt, naar de med sine Kameler kjende Hjemmets Sand under sine Fødder.

Migtignok ere ikke alle Orkenrejser lige, og neppe gives der nogen, der har saa meget Tiltrækkende ved sig som en Rejse til Sinai. At den nu ikke længere som før tiltredes med Orkenens langsomme Skib, men med den bevingede Dampvogn, skader ikke; thi Strækningen mellem Cairo, Kalifornes gamle Understad,

og den lille Havneplads Suez tæt ved Bredden af det Røde Hav nyder man bedre paa en 6 Timers Fart i en Jernbanevogn end under et 4 Dages Ridt paa Kamelryggen. Men fra Suez af—naar man først har sat over den smale Havbugt enten i Baad eller, naar Ebben er indtraadt, og man ikke er altfor ængstelig, paa Kamelen—kommer Orkenen til sin Ret og med den Beduinen og hans Kameler. Naar nogle af disse sidste staa udrustede med allsags Rejsekost for nogle Uger—et Par Lønder Driftewand ikke at forglemme—samt Kjøkken- og Dækketoi, og naar en paalidelig Rejsmarschal, Tolk og Kof vaager over alt dette, da tør man bove at begive sig ind i Orkenen, der venter med aabne om end tomme Arme.

Til Høire have vi det Røde Hav's mørkeblaa Speil, i Baggrunden begrændset af matblaanende Bjerghøider, til Venstre milevidt et lysrødt Kalkbjerg, foran og bag os Orkenens løse, blege Sand, hvis vidtstrakte Flade kun hist og her afbrydes af lave Høie og Busse—saaledes begynde vi, siddende i egen

Person hvit oppe paa Kamelryggen, en 7 Dages Vandring gjennem Sinai Ørken. Jo længere vi komme frem, desto rigere og skjønnere bliver Landskabet. Hertil bidrage ikke alene de mangfoldige Bjerggrupper, som med sine selsomme, eventyrlige Formationer nogle Dagsreiser senere træde lige ind til vor Veie, og som først bestaa af hvidagtige Ler- og Kalkarter, siden af vødagtig Kalksten, endelig af brunagtige, nøgne, brat optaarne Granitmasser, men ogsaa de yndige Daser, der ligesom ved Trylleri træde frem midt i dette Øde, med sine smaa Skove af Tamarisk og sine Palmelunde, der endog oplives af enkelte Sauge-re. En saadan Dase er f. Ex. Dalen Feiran, der beboes af flere Beduinfamilier. Man kan kalde den Perlen i Sinai Ørken. Naar vi have opslaaet vort lille Telt i Palmernes Skjgge ved den klare, rislende Bæk, den eneste i den hele Ørken, og vi saa, medens Koffen tilbereder os et Maaltid af Høns og Ris, gaa en Tur i Dalen, der paa tre Kanter er indhegnet af høie, majestetiske Granitvægge som af evige Mure, og hvor Veien slynger sig mellem styggefulde Tamarisker og en lang Skov af høie, prægtige Daddelpalmer, da vil Die og Hjerte beriges ved en uforglemmelig Time.

Hvad der end mere forhøier Nydelsen af en saa storartet Natur, er denne Ørkens store Minder, som række langt tilbage i en graa, ærbørdig Fortid. Jeg mener fremfor Alt Minderne fra Israels Vandringer under Moses, hin uforsædede Guds Mand. Man finder ikke lettelig nogen anden Begivenhed fra den graa Oldtid, der endnu den Dag i

Dag saa nysigtig lader sig forfølge næsten Skridt for Skridt, som denne Israels Vandring til Sinai Bjerg, der ligger halvssjerde Tusinde Mar tilbage i Tiden. Der komme vi fra de saakaldte Mose Kilder, ikke langt fra Kysten, hvor det af Bølgene og af Gjendernes Haand redede Folk maatte har istemt sin begejstrede Lovsang (2 Mos. 15.) og vederbøget sig med en Vedstedrit, til det med Knurren modtagne bitre Saltvand (2 Mos. 15, 23—26.), men snart derefter ogsaa til det yndige Klim, som med sine "tolv Vandkilder og halvsjerdsthyve Palmetræer" bød de Vansmægtende en saa kjærkommen Vederbøggelse. Senere komme vi ogsaa til Skuepladsen for deres Kamp med Amalekiterne, (2 Mos. 17.), som længe før Moses tør have nydt Feirans søde Dadler, og fremdeles til det Sted, hvor Manna-Underet skede (2 Mos. 16.). Mærkeligt er det, at der endnu den Dag i Dag i Scheikh-dalen, en Dagsreise før man kommer til Sinai, og her alene, findes et eiendommeligt Produkt, som man kalder Manna, og som ved sin Sonningsmag minder om den mosaiske Beskrivelse; hvad man end kan sige imod en nærmere Sammenstilling af begge disse Produkter, saa bliver dog denne Tamarisk-Manna et dyrebart Minde om den just paa dette Sted modtagne Undergave fra Himlen.

Dog—vi ile fra alle disse Minder om Israeliternes Vandring gjennem Ørkenen mod vort Maal, som atter bringer os sammen med Moses og Israeliterne. Efter at vi lykkelig have passeret mange Bjerge og Dale og tilsidst et langt, steilt

Fjeldpas, hvor Kamelen ret kan faa afgive Beviser paa sin Fods Sikkerhed,—aabner sig for os en vid, jævn Sandstette, ved hvis anden Ende de majestætiske Granitbjerge rage op i den blaa Himmel, og hvor endnu den Dag i Dag Tøde, Kristen og Mohamedaner ifølge gamle Overleveringer fejre Mindet om Lovgivningen paa Sinai. Det er hermed allerede antydet, at Sinai ikke er et enestaaende, fra Sletten frit opstigende Bjerg som for Exempel Thabor paa Sletten Esdrelon nær ved Nazareth; Sinai hører tværtimod til en Gruppe af Granitbjerge, som fordmum maaske alle have gaaet under Fællesnavnet Sinai. Mellem enkelte af disse flere Tusinde Fod høie Fjelde—fjære snart trangere, snart bredere Dale sig ind, som til dels ogsaa udmærke sig ved en smule Vegetation. I en af disse, som bærer Navnet Bady Schueib og som er ganske smal, ligger S i n a i k l o s t e r e t. Det ligger mellem 4 og 5000 Fod over Havfladen, men endnu mere end 2500 Fod lavere end de høieste Toppe, som hæve sig lige bag det paa Vestsiden, og det saa nær, at den vestlige Ende af Klosteret allerede ligger høiere end det Øvrige. Det egentlige M o s e B j e r g, eller den Top, hvor Moses ved Lovens Aabenbarelse skal have haft sit Standpunkt, kan ikke sees fra Klosteret og ligesaa lidet Klosteret fra hin Top; dette er et Vidnesbyrd imod den Formodning, at Munkenes Vilkaarlighed skulde have forherliget netop denne Top, (medens det rette Mose Bjerg, hvor Loven blev givet, efter Prof. Robinson skulde være længere i Nord.)

Bestigningen af Bjerget er i den

senere Tid bleven bekvemmere, end den var før. Abbas Pascha, Vicekonge i Ægypten 1849—54, havde nemlig i sin sværmeriske Forkjærlighed for Orkenen fattet den eventyrlige Plan at bygge et Sommerflot paa en af Toppene i Nærheden af Mose Bjerg. Dertil lod han anlægge en Wei, som kunde besøres med to Geste. Indtil en Høide af henved 2000 Fod har man nu godt af denne Wei, naar man valfarter til Mose Bjerg. Forresten blev Slottet usfuldendt. Et Syn stræmte Vicekongen derafra, da han engang drog ned fra det hellige Bjerg; den Bygning, som han derpaa lod paa-begynde ved Siden af Klosteret, blev ogsaa opgivet, da Vicekongen blev myrdet. Flere gamle, ærværdige Hvilepunkter paa den tidligere Wei, der førte steilt opad gennem en trang Kløft, ere ved denne Forandring unddragne Vandrerens Synskreds. Men naar vi have naaet hin Høide af næsten 2000 Fod over Klosteret, komme vi, ligesom man gjorde fra den tidligere Wei, til en Høislette, som ved sine grønne Strækninger med rigeligt Kildevand og en slank Cypress, det eneste Træ paa Sinai, danner en særdeles venlig Dase i denne hvitliggende Fjeldegn. Herfra hæve sig de to Toppe af Sinai Bjerg, hvoraf den nordlige pleier benevnes Horeb, den sydlige Dschebel Musa eller Mose Bjerg; begge optaarne sig som nøgne Granitmasser, rød- og sortsprængte paa lysgraa Grund.

Idet vi stige videre opad mod Syd, træffe vi efter omtrent 15 Minuters Gang fra Cypressen paa to lave Bjergkapeller, indviiede til Profeterne Elias og Elisa, som for

3000 Aar siden her fandt et Tilflugtssted. En halv Time senere have vi naaet Toppen. Hvad der her møder Diet rundt omkring, har vel neppe sit Sideslykke paa Jorden. Det er det mest ophøiede Klippeøde; i mange Miles Omkreds, næsten til alle Kanter, se vi kun ubevægelige, sønderrevne, vildt taffede Granitbjerge uden al Vegetation, uden noget som helst Livstegn. Det er et Billede fuldt af Wildhed og Søihed tillige, et Billede fuldt af gribende Alvor. Her var det altsaa, at Herren under Jorden og Synild forkyndte sin Lov; det er, som om det ubønhørlige "Du skal" og "Du skal ikke" endnu bestandig stod indgravet med Jerngriffel i disse Klipper. Man har opført to Kapeller paa Toppen af Sinai, et for Kristne og et for Mohamedanere, hvoraf der i alle Fald endnu findes Ruiner. Men Andagten trænger her neppe til en saadan Støtte; Bjerget selv er som et Alter, oprettet til et uforgjængeligt Mærke paa den Ewiges Fjinger. Imod Vest saa jeg i klart Veir over alle Klippemasser lige til den fjerne hvidlig skinnende Sandflekket, der løber ud mod Suez, medens jeg i Ost saa Havbugten ved Akabas blaa Baaude. Det endnu høiere Katharinabjerg begrænses Udfigten mod Syd; men fra Syd mod Sydoft er Toppen, hvorpaa vi staa, omgivet af Dalen Shebailah, der med sin amfiteatraliske Form just var skiftet til at optage Folket, som paa den store Dag førtes "ud af Leiren, Gud imøde" (2 Mos. 19, 17.). Mod denne Dal styrter Sinai steilt ned—ligt en affluttet Personlighed, som Folket efter Skrif-

tens Udtryk ikke skulde "være ved". (2 Mos. 19, 12.).

Men vi have gjort Brud paa fromme Vandrerens almindelige Skik, idet vi have bestøget Sinai, før vi have besøgt det gjæstfrie Kloster ved Bjergets Fod. Den 31te Januar 1859 holdt jeg for tredie Gang med mine Kameler foran denne til Fjenden viiede lille Fæstning; men denne Gang blev jeg ikke som de fleste Rejsende nødt til at lade mig heise op til den almindelige Indgangsdør, der er omtrent 30 Fod over Jorden. Kun mine Sager og min Dragoman maatte gjøre denne Luftræise, medens jeg selv til Værelse for den kejserlige Ordre, der fulgte med mig, strax blev modtagen af Økonomen (Husholderen) og ført ind i Klosteret gennem en Port, der kun sjelden aabnes for Fremmede.

Sinai var i det 5te Aarhundrede efter Kristus rigt paa Klostre og Eneboere, og en Mængde Pilegrime have i Aarhundredernes Løb søgt sig hændragne til disse Steder. Fra dem hidrøre de saakaldte sinaitiske Indskrifter i et ubekjendt Alfabet, som man dog tildels har tydet; de bedække i uhyre Antal Klippevæggen og betegne aabenbart de Steder, som man fordm holdt for de helligste. For at beskytte Klosterbeboerne mod Beduinerne lod den græske Keiser Justinian i Aaret 527 efter Kristus bygge et stort Kloster (det senere saakaldte Katharinakloster), omgivet af høie Mure som en Fæstning, paa det Sted, hvor allerede tidligere Keiserinde Helena, Konstantin den Stores Moder, havde opført en Kirke. Dette Kloster er det eneste,

som i Eidernes Løb har holdt sig i disse Egne.

De storartede Klosterbygninger danne en uregelmæssig Firkant, der — som før sagt — læner sig til det vestlige Bjergs Sfraaning. De 40—50 Fod høje Mure, som omgive dem, bestaa fordetmeste af massive Granitblokke. I det Indre er der en Mængde Gange og smaa Gaardsrum mellem de talrige Celler, Kapeller, Forraadskammere, forskjelligte Verksteder, Gæsteværelser og lignende Rum, som dels ligge halvt under Jorden, dels i de to Stokverk. I Gaardsrummene findes enkelte Træer, Blomster og Vinplantninger, men fremfor Alt to udmærkede Brønde. Murene omgive ogsaa den i Terrasser anlagte Have, der ved en lang underjordisk Gang staar i Forbindelse med Klosteret. Allerede langt borte hilse dens herlige, mørkegrønne Chypresser den kommende Vandrer; dens rige Frugttræer levere Dranger og Citroner, Figener og Mandler, Granater, Aprikoser, Æbler, Pærer og anden Frugt, ligesom der ogsaa dyrkes mange Slags Grønsager — i Sandhed en Dase i Drkenen! Klimatet er overordentlig sundt; enkelte Munkene naa en Alder af 100 Aar og derover.

Reisende kan Klosteret huse i stort Antal. De bedste Gæsteværelser, der ere prydede med Tæpper og Divaner, ligge i det øvre Stokverk og støde ud til et langt Søjlegalleri. Træder man ud paa dette, har man lige for sine Dine et omtrent 1000 Fod høit Granitbjerg i Øst for Klosteret, hvis Top Munkene have prydet med flere Kors. Endnu heller nyder dog den Fremmede det friere

Fjernsyn fra den brede nordlige Klostermur.

Munkenes simple Celler ere meget smaa og stemme ganste med den strenge Levevis, som den hellige Basiliius's Klosterregler foreskrive. Nydelsen af Kjød er indskrænket, til nogle faa Festsdage; Brødrenes eneste regelmæssige Forfriskning er en af Dadler tilberedt Likør, som selv Vandringmænd fra det kresne Westen ikke turde forsmaa, især om man dertil faar et Stykke af det saakaldte Sinaibrod, der beredes af sammenpreskede Dadler og Mandler.

Foruden 24 Kapeller, som tidligere vare fordelte mellem forskjelligte kristelige Kirkesamfund, har Klosteret en Kirke af overraskende Størrelse, der skriver sig fra det 6te Aarhundrede og er rigt smykket med Malerier og Sølblamper. Et Mosaikbillede over Alteret forestiller Kristi Forklarelse, to Brystbilleder ved Siden deraf forestille Klosterets Stiftere, Keiser Justinian og hans Gemalinde Theodora. Den hellige Katharinas Ben ere bisatte i Kirken, og efter hende benævnes Klosteret almindelig nu, medens det oprindelig bar Navn af Kristi Forklarelse. Kirkens største Helligdom er et lidet Kapel bag Alteret, der er prægtigt smykket med Tæpper, Lamper, Lysestager og Billeder. Stedet maa ikke betrædes, før man har trukket sine Sko af; thi her tror man at have gjenfundet det Sted, hvor "Herrens Engel aabenbaredes for Moses i en Ildslue, midt af en Tornebuss", og hvor Herren advarende sagde til ham: "Drag dine Sko af dine Fødder; thi det Sted, som du staar paa, er en hellig Jord." (2 Mos. 3, 1—5.) Dette anses for det allerhelligste Sted paa

den hele Galus og er bedækket med en Sølvplade.

Klosteret, som ogsaa har en gammel mohamedansk Moskee, staar i stadig Forbindelse med Orkenens mohamedanske Beboere, navnlig med de Beduinflammer, som bære Titel af Klosterets Beskyttere, og til hvem det derfor svarer en liden Afgift. Munkene, omtrent 20 i Tallet, leve kun for sine hellige Pligter og for at modtage Pilgrime eller Fremmede. I den store, vilde Orken samle de sig i sin lille Kirke ved det klare Vand og det friske Grønne mellem øde Klipper. Vidunderlig gribende Klofketoner falde til deres Forsamling; Naturens storartede Stilhed indbyder her til dyb Andagt.

Klosteret har til sin Tjeneste flere Hundrede Livegne, der skulle være Efterkommere af kristne Slaver, som Keiser Justinian skænkede det, men som nu ere blevne Beduiner og kun for en liden Del ere Kristne; de dyrke de forskjellige Gaver, der tilhøre Klosteret, og underholdes af det. Klosteret har ikke ubetydelige Landeieendomme paa Cypern, Kreta og flere Steder og staar under sin egen Erkebiskop, der sædvanlig residerer i Alexandria.

Jeg skal endelig fortælle, hvad der i den seneste Tid fremfor Alt har gjort dette Kloster bekjendt over hele den civiliserede Verden. Klosteret eier nemlig ogsaa et Bibliotek med trykte Bøger og Haandskrifter i det græske og forskjellige orientalske Sprog. Da nu — som sagt — Klosteret stiftedes af Justinian i Midten af det 6te Aarhundrede, og det desuden inden sine Mure indsluttede den af Keiser Konstantins Moder Helena i Begyndelsen af det 4de

Aarhundrede opførte Kirke, saa var den Mulighed forhaanden, at her kunde have holdt sig bibelske Gaandskrifter fra en saa fjern Tid, saameget mere som disse faste Mure aldrig vare blevne ødelagte af Tjendehaand. Bistnok maatte da ogsaa Omstændighederne have været gunstige, da jo i Løbet af mere end 1000 Aar mangeslags Tilfælde kunde have tilintetgjort et Gaandskrift, og da man jo overhoved kun har fundet hyerft saa Gaandskrifter af hele den klassiske Literatur, som gaa saa langt tilbage i Tiden.

Men et saa heldigt Fund var virkelig forbeholdt vor Tid. Da jeg i Mai 1844 for første Gang besøgte Sinai med dets Kloster og under en erfaren, fortræffelig Bibliothekar gennemsøgte Bibliothekrummene, fandt jeg til min største Overraskelse i en Kurv, der indeholdt Levninger af gamle, tildels fordervede Gaandskrifter, hvoraf man allerede for havde kastet 2 Kurve paa Jorden, flere Brudstykker af et græsk Bibelhaandskrift paa Pergament, hvori jeg — fortrolig som jeg var med de ældste Gaandskrifter, dem jeg allerede i 4 Aar havde eftersporet i europæiske Bibliotheker — strax erkjendte et af de ældste, der gives. Det lykkedes mig snart at faa overladt en Del af disse Brudstykker af det gamle Testamente, som allerede vare saa nær sin Undergang; de øvrige omfangsrige Dele anbefalede jeg til bedre Opbevaring, forbeholdende mig senere at erhverve dem, hvad der for Diebliffet ikke var muligt. Efter min Hjemkomst udgav jeg hin første Del. Men da mine Bestræbelser for at faa de tilbageblevne Brudstykker ikke lykkedes,

faa agtede jeg at tage en nøiagtig Afskrift af dem og foretog til den Ende en ny Rejse til Orienten i 1853. Ved mit andet Ophold i Sinai-klosteret blev det mig sandsynligt, at Skatten imidlertid var kommen til Europa, hvorfor jeg efter min Tilbagekomst optog, hvad jeg tidligere havde affkrevet, i et større Bælt og deri henpegede paa min Andel i Bevaringen af de øvrige Levninger, hvor de nu end maatte være komne hen.

Ikke desto mindre stundede jeg efter for tredje Gang at besøge Orienten, og det lykkedes—jeg reiste udsendt af den keiserlige russiske Negjering og under Keiserens og Keiserindens specielle Beskyttelse. Da jeg nu for tredje Gang besøgte Katharinaklosteret, gik jeg den 4de Februar, da jeg allerede havde bestilt Kameler til Afreisen, med Klosterets Økonom en Spadsferetur paa Bjergene, under hvilken vi talte om den græske Oversættelse af det Gamle Testamente. Da vi i Aftensrumringen vare komne tilbage fra Turen, sagde Økonomen til mig i sin Celle: "Her har ogsaa jeg et Exemplar af hin Oversættelse", og lagde det, indpakket i et rødt Klæde, foran sig paa Bordet. Jeg aabnede Klædet og gjenkjendte den længe søgte Skat, og det betydelig forøget, da nemlig nu til Brudstykkerne af det Gamle Testamente ogsaa var kommet hele det Nye Testamente.

De kjære Venner tillode mig strax at bringe alle de 345 Folioblade, som vare uindbundne og hang lidet sammen, op paa mit eget Værelse. Her hengav jeg mig først til det overvældende Indtryk af denne Opdagelse; Herren havde lagt et usor-

ligneligt Dokument af den højeste Betydning for kirkelig Videnskab og for den kristne Kirke i min Haand! Det var mig strax klart, at jeg ikke maatte forlade det fremmede Land uden at bringe denne Skat med mig til Hjemmet enten i Original eller i fuldstændig og nøiagtig Afskrift. Til min største Glæde lykkedes begge Dele; da jeg 8 Maaneder senere forlod Ægypten, havde jeg haand Afskrift og Original med mig.

Haandskriftet indeholder som sagt foruden en stor Del af det Gamle Testamente det hele Nye Testamente og desuden to andre gamle kristelige Skrifter. Hvad er det nu, som giver dette Haandskrift et saa overordentligt Værd?

Den Hellige Skrift er os bevaret derved, at der stadig er taget Afskrift paa Afskrift indtil Bogtrykkerkunstens Opfindelse. Da nu Afskriverne vare Mennesker, kan man let begribe, at de ældste af disse Afskrifter have bevaret de af Apostlene skrevne Bogstaver nøiagtigere end de senere. Men nu er det Sinaitiske Haandskrift efter min omhyggeligste Prøvelse sandsynligvis samtidigt med den ovennævnte første kristne Keiser (Konstantin, død 337); det er bevisligt det ældste af alle dem, man har, og tillige det eneste fuldstændige blandt de faa af en lignende Alder. Det egner sig saaledes fortrinlig til at tjene som det paalideligste Grundlag for alle videnskabelige Granskninger af den hellige Text; det giver, der hvor det stemmer overens med vore sædvanlige Texter, en betydelig Bekræftelse af disse og Sikkerhed for deres Rigtighed; i mange Tilfælde vil det ogsaa tjene til at berigtige dem,

uagtet derved—hvad der ligeledes er evangeliske Sandhed til vigtigt og betydningsfuldt—ikke en Salighed i mindste Maade eneste Læresætning i den bliver forandret.

Hans Egede.

Et Livsbillede fra den norske Kirke.

Grønlandernes Apostel, Hans Egede, blev født paa Gaarden Harstad i Throndenes Præstegjeld i Senjen (sydligst i det senere oprettede Finmarkens Amt) den 31te Januar 1686. Hans Fader, Paul Egede, var Sorensskriver i dette Distrikt og gift med Kirstine Hind, en Datter af Sorensskriver Jens Hind, rimeligvis hans Formand i Embedet. Navnet Egede havde Familien antaget af Egede Sogn i Sjælland, hvor Hans Egedes Oldefader og Bedstefader havde været Præster. Efter i 4 Aar at være undervist af sin Morbroder, der var Sognepræst til Sands Menighed i Senjen, og senere af Biskop Jens Schiølderups Søn Nils Schiølderup, som dengang var Kapellan til Hæmmerøen i Salten, blev han af denne Sidste dimitteret til Kjøbenhavns Universitet i Aaret 1704. Det følgende Aar tog han den filosofiske (anden) Examen og fik derefter paa Grund af Hjemreisens Besværlighed Tilladelse til endnu samme Aar at underkaste sig theologisk Embedsexamen, som han ogsaa bestod. Saaledes havde han i mindre end halvandet Aar gjort sig færdig ved Universitetet — en Hurtighed i at tilendebringe de akade-

miske Studier, som ikke var saa sjælden blandt de norske Studenter i hine Tider. Studeringerne vare ikke saa mangfoldige da som nu; men i det Vidnesbyrd, Egede fik fra Professorerne, berømmes ogsaa hans store Flid og hans hurtige Memme.

Fra Universitetet reiste han lige hjem til Forældrene og opholdt sig nu i nogen Tid i deres Hus som Lærer for sine to yngre Brødre, indtil han den 15de April 1707, altsaa blot lidt over 21 Aar gammel, paa Unbefaling af Biskopen i Throndhjem, Dr. Peder Krog, blev kaldet og ordineret til Præst i Baagen i Lofoten. Samme Aar indgik han Egtskab med Gjertud Rast, Datter af en Proprietær Nils Rast, som ogsaa boede her i Eggen. Hun var en trofast, gudhengiven Kvinde, med hvem Egede maa dele den Ros og Beundring, som Samtid og Eftertid med al Ret har ydet ham.

Dette er Alt, hvad vi vide om Hans Egedes Ungdomsaar, og det er vistnok ikke Meget; men, som Dr. Rudelbach siger i sin Biografi, "i de senere Aars Arbejde spiller sig hans Opdragelse eller rettere Guds Opdragelse med ham; thi han var aabenbart et af de Mennesker, som

dannes i Stilhed, og som derfor blive saa kjernefast, at de udbortes Hindringer kun ere som Prøvestene for deres Kraft."

Hans Egede var en af de Allerførste i de protestantiske Menigheder, som forstod og fulgte Gædningemissionens Kald, og hans Gjerning blev en af de frugtbare Begyndelser til disse Missionsbestræbelser, som vi nu daglig kaldes til at deltage i. "Det er en troffeligg Sandhed" — siger Dr. Rudelbach — "for alle dem, som elske Herren, at hvor Menneskene ofte ere raadvilde eller glemfomme eller forvirre sig i sine egne Tanker og tabe sig i sine Veies Mangfoldighed, der udfører Gud dog sin Gjerning; thi Hans Arbejde kan ikke hvile og har ingen anden Tid end den, Han selv satte for det. Fra den første Time af leiede Han Arbejdere til sin Bvingaard, og i den sidste før Midnat skulle de ikke fattes. Hvor nogen Kirke syntes at have glemt sit Kald til Missionen, som den evangelisk-lutherste i lang Tid, der valte Herren Entelte og lod ikke af fra dem, før de spurgte og atter spurgte: "Herre, hvad vil du, at jeg skal gjøre?" Og hvor Verden modstræbte, der adspredte Han Forkynderne til alle Kanter, saa de maatte blive Missionsprædikanter endog for et uvilligt Folk. Thi som Gud var forunderlig i sine Veie til Menneskeslægten's Forløsning ved Jesum Kristum, Hans enbaarne Søn, saaledes er Han ei mindre forunderlig i Midlernes og Redskabernes Tilberedelse, til at denne Frelse kan vorde kundbar for al Verdens Slægter, til at Evangeliet om Riget kan forkyndes for Gædningernes Fylde." Og under sine usæd-

vanlige Foretagender og Prøvesten viste Egede — og ligesaa hans Hustru — en Ydmyghed, Selvfornægtelse, Taalmodighed og Hengivenhed i Guds Villie, en Tro uden Sværmeri, en Gudsfrugt uden Strømt, som En og Hver, selv den, der er sat over Lidet og hendirger sit Liv i ganske sædvanlige Kaar, kan glæde sig ved at bestue og i Stilhed prøve at efterligne.

Hvorledes den første Gnist fastedes ind i hans Sjæl, fortæller han os selv. I sin Bog: "Omstændelig Relation (Beretning) angaaende den grønlandske Missions Begyndelse og Fortsættelse", der udkom i Kjøbenhavn 1738, skriver han nemlig: "Efter at jeg lidt over et Mars Tid havde staaet i det hellige Ministerio (Præsteembede) og som Lærer betjent Waagens Menigheder udi Nordlandene, kaldt mig ind, at jeg engang for lang Tid siden havde læst udi Norges Beskrivelse ogsaa om Grønland, at der sammesteds vare Kristne samt Kirker og Klosterer osv., men af dem, som har faret derhen paa Svalfangsten, intet noget af Saadant har kunnet erfare, hvorfor jeg fik Begjærlighed at vide, hvorledes dermed nu i denne Tid monne være beskaffet. For denne Marsfags Skyld skrev jeg næste Foraar 1709 til en mig paa-rørende Ven udi Bergen, som ogsaa havde faret paa Grønland, at han vilde give mig Underretning derom, saa vidt han vidste eller havde hørt af Andre; erlangede og hans Gjensvar, som lydde: "At det Grønland, som af vore og andre Nationers Skibe bliver beseilet og retteligg kaldes Spitsbergen, beliggende hen under 80 Grader Norder Bredde, der er ingen Folk at se eller finde; men

Grønland under Syd, der er vilde Folk og Mennesker, og begynder paa 60 og er bekendt til 74 Grader og kaldes Strat-David. Den østre Side af Grønland, som vender mod Island, hvor fordom skal have boet norske Folk, kan ikke nu blive bekendt for Dravis, som har lagt sig under Landet." Denne Relation bekræftede udi mig en hjertelig Commiseration (Medlidenshed) over disse arme Menneskers elendige Tilstand, at de tilforn havde været Kristne og udi den kristelige Tro oplyste, men af Mangel paa Lærere og Undervisning vare nu igjen forfaldne udi hedenst Blindhed og Bildhed. Jeg ønskede derfor i mit Hjerte, at min Tilstand havde været saaledes, da vilde jeg holdt det for min største Lykkelighed og Glæde, om jeg igjen maatte prædike Kristum for dem, og jeg syntes, man var hertil i Særdeleshed forpligtet, i Henseende at de, som jeg tænkte, baade havde været Kristne og vare af norsk Folk og Extraction (Herkomst) og deres Land under Norges Krone beliggende. Samme Tanke opvakte i mig en større og større Lyst og Forkængsel, saa jeg var bekymret om, ved hvad Veie og Midler Saadant kunde sættes i Verk. Men i Betragtning af min davæ-

rende Tilstand saasom den, der ikke alene var besiddet til et vist Kald og Menighed, men ogsaa dertilmed havde Husfru og Barn, som syntes at disputere (modsigte) al Mulighed, at et saa besværligt Verk kunde foretages af mig, blev jeg saa urolig udi mit Sind, at jeg ikke vidste, hvortil jeg mig skulde resolvare. Den store Lyst og Tilbøielighed til at fremme Guds Ære og disse arme Menneskers Salighed, paa den ene Side, holdt mig fast; men paa den anden Side blev jeg af Frygt for den dermed følgende Fare og Besværlighed aftrækket, saa jeg inderlig og naafadelig sukkede til Gud, at han vilde føre mig igjen ud af denne Fristelse, at jeg ikke ved formastelige Forslag og Foretagende skulde styrte mig og Mine udi Ulykke og Fordærvelse."

Nar og Dag gif hen under denne Tvivlraadighed. Smidertid ville vi, før vi gaa videre i at skildre Egedes Kamp og Arbeide for Grønland, da vi her møde uhyre Ruiner, en Forstyrrelse af næsten et halvt Aartusinde, kaste et Blik paa Grønlands Fortid, "og se, hvad der var før Ruinerne, hvad Mandens Ringeslag var i det yderste Norden, som Egedes Die stirrede efter, hans Hjerte uvidedes ved Tanken om."
(Fortsættes.)

Mere om Landeveiskomotiver.

Vi have tidligere omtalt de af Firmaet N. W. Thomson i Edinburgh konstruerede Landeveiskomo-

tiver, ved hvilke et af de mest eendommelige Kjendemerker var det, at Hjulene vare beklædte med en tyk

Guttaperfa-Ring, hvad der gjorde det muligt at anvende Lokomotivet selv paa meget opblødt Veie, ja paa pløiede Marker, uden at det sank i og blev siddende fast. Det er siden blevet brugt paa mange Maader, for Exempel i den thdsfranske Krig til at slæbe Kanoner og store Proviand- og Ammunitionstrøen for Preussierne paa Steder, Jernbanerne ikke kunde bruges, og driftige Mænd i England have idelig gjort Forsøg med det for at komme paa det Nene med, hvilken Betydning Thomsons Landveislomotiv vil kunne faa til økonomisk Brug. I første Række staar i saa Sæseende Jarlen af Dunmore, som strax efterat Lokomotivet var blevet bekendt, bestilte et, der særlig skulde anvendes til Tjeneste ved Landbruget. Fra August Maaned, da det blev færdigt, har han benyttet det til næsten alle de Arbeider, hvortil der hidtil har været anvendt Heste. Først kjørte han Kornet ind med det, saa brugte han det til at kjøre svære Læs til Jernbanestationen, til at skjære Gaffelse, knuse Havre, trække Kornet, trække en Sag, pumpe Vand, kjøre Grus til Landveien o. s. v. Til alt dette lod Lokomotivet sig fortrinlig benytte. Hvad der medførte størst Vanskelighed, var at bruge det til Pløining. Den nye Damphest maatte nemlig have en egen Plov for at gjøre sit Arbeide hurtigt og godt, og den ene Plov efter den anden blev fabrikeret uden at tilfredsstille Lord Dunmore. Han gav dog ikke tabt; nye Erfaringer hentes fra hvert mislykket Forsøg, og tilsidst forarbejdedes en tresuret Ballanceplov, der svarede saa fuldstændig til Diemedet, at Lord Dun-

more ikke tog i Betænkning at vise dens Virkning for en talrig Kreds af Indbudne. Den Mark, som ved denne Leilighed pløiedes, havde ligget til Græsgang i 40 Aar, idet den ikke havde været pløiet siden 1831; det havde regnet stærkt en Dag og to Nætter før Proben saavel som samme Dags Morgen, og da Marken aldrig havde været drænet, var den i en saadan Tilstand, at man ofte havde paaastaet, det var umuligt for en Trækmaskine at slæbe sig selv henover Jorden, end sige at pløie. Paa det givne Signal satte imidlertid Lokomotivet sig i Bevægelse og trak Ploven efter sig saa let og jævnt, som man kunde tænke sig. Det udførte Arbeide var i alle Maader fortrinligt. Jurerne, hvis Størrelse vare 6 og 10 Tommer, vare smukt vendte, haardt strøgne og gave et udmærket Leie for Sæden. I saa godt var Arbeidet, at Jurerne ved Sammenligning fandtes at overgaa de, der paa et andet Stykke af samme Mark vare trukne ved en Kapploining med nogle dobbeltfurede Hesteplove. Lord Dunmore paaviste ved omhyggelige Beregninger, at han med sin Maskine kan pløie for vel 4 Spd. om Dagen og i den Tid pløie 5 Acres. Vanskeligheden ved at pløie ved ligefrem Anvendelse af en Trækmaskine synes saaledes nu fuldstændig overvunden, og det er rimeligt, at Thomsons Landveislomotiv vil faa en ikke ringe Anvendelse i det store Jordbrug. Naar det var lykkets at bringe det dertil, at en Maskine kunde spændes for en Plov ligesom en Hest og saaledes drage den gennem Jorden, først da kunde det ventes, at Dampen vilde komme ret til Nytte ved

denne Side af Landbruget, og det er dette, som nu er fæet.

Nylig er der ogsaa i Spøvidh i England for en Kreds af Sagkyn- dige gjort forskellige Prøver med Thomsons Veilokomotiver, der afgive nye Beviser paa, hvor stort et Frem- skridt der utvivlsomt er gjort ved denne Art af Bevægelsesmaskiner. Der fremvises ved denne Prøve to Arter af Veilokomotiver. Det ene Slags var meget kraftigt (14 Hestes Kraft), bestemt til den indiske Regje- ring. Tilskyndet af Løitnant Cromp- ton og Andre anskaffede nemlig den indiske Regjering i Begyndelsen af 1870 et otte Hestes Veilokomotiv og stillede det med Tilbehør af Omni- busser og Lastvogne under Løitnant Cromptons Kommando til Trans- port af Tropper og Varer. Han forsøgte det nu i flere Maaneder, lod det løbe op og ned ad Bakker, i udtørrede Flodleier o. s. v., og da dets fulde Brugbarhed var sikker, bestilte Regjeringen 4 større Wei- lokomotiver. Et af disse var det, der nu blev prøvet med en til det forfærdiget Omnibus, der er meget bred, hviler paa to guttaperfalkædte Hjul og kan rumme 65 Passagerer. Foruden dette var et andet mindre, 8 Hestes Lokomotiv, "Colonist", fæ- rdigt og deltog i Prøvefarten, træk- kende en almindelig, let Vogn. Det store Lokomotiv løb i Spidsen med sin Omnibus og rullede med største Sikkerhed gennem smale og krumme Gader, om skarpe Hjørner og opad Skrænter med en Stigning af 1 Fod paa 11 Fods Længde, ja endog 1

paa 8. Alle Deltagere i Toget vare forbausede over den fuldstændige Sævnhed i Bevægelsen; selv da man kom over et med sønderflaet Sten nylig belagt Veistykke, meddelte ikke den fjerneste Hjstelse sig til Vognen eller Passagererne, der kunde skrive paa sine Knæ ligesaa roligt og fast, som om de sad i sin Stue. Med "Colonist" hjørte man gennem en Port, hvor der kun var omtrent en Tommes Plads paa hver Side af Lokomotivet, over en Mark med store Furer, op og ned i en Grube med steile Sider. Altid kunde det standses i et Nu og blev staaende selv midt paa Skrænten ned til Gruben eller Gullet paa Marken. Mærkeligt var det ogsaa at se, hvor svage Spor Lokomotivets guttaperfa- klædte brede Hjul efterlode i den løse Jord, som en menneskelig Fod vilde synke et godt Stykke ned i.

Med Hensyn til den Udbredelse, Landveisløkomotiver allerede have faaet, er det interessant at erfare, at et saadant for Tiden slæber Gra- nit til det nye Mormontempel i Utah, at et Selskab er ifærd med at sætte et Veilokomotiv med Omnibus og Lastvogn i Gang mellem Peking og Tien-tsin (China), at flere Wei- lokomotiver ere byggede til den tyr- kiske Regjering og have manøvreret med Kanoner for Sultanen, som har udtalt sin fulde Tilfredshed der- med, og at et Lokomotiv er bestilt til agronomiske Arbejder paa Vice- kongen af Ægyptens Sukkerplan- tager.

Blandinger — Nyt og Gammelt.

Territoriet Colorado er ret et Bevis paa, hvorledes det store Vesten udvikler sig. I 1866 ansloges dets Befolkning til 28,000, efter Folketællingen af 1870 har det over 39,000 Indbyggere. Det er et sundt og frugtbart Land med skovbevogede Bjerge, rige Guldmener og mægtige Kulleier. En af de skønneste Pladse i Territoriet er Denver, som for Nærværende staar i Forbindelse med St. Louis ved Kansas-Pacifik-Banen og med Chicago ved Cheyenne-Banen. Byen har en hyndig Beliggenhed paa Østfiden af Rocky Mountains ved Sammenløbet af Cherokee og South Platte River. Man tror at være i "Berners Oberland" (Schweiz), naar man ser de med evig Sne bedækkede Bjergetoppe rage op i den klare Luft. Denver har allerede — saavidt vi vide — 10,000 Indbyggere, hvortil blandt over 2000 Lyskere. I den allerfjerdste Tid har der ogsaa dannet sig en lutherisk Menighed.

Middel mod Solskik. Da Solskik ikke saa sjelden forekommer hos os i Maanederne Juli og August, ville vi meddele vore Læsere et Middel derimod, som Araberne ved det Døde Hav pleie at anvende. De skære nemlig en Citron midt over og vasse med den udpressede Saft den Syges Ansigt, Hoved og Hænder. I de allerfjerdste Tilfælde er Virkningen af dette simple Middel velskikkelig og varig.

I de Forenede Stater er der for Diebliffet 14 Byer med over 100,000

Indbyggere, 25 Byer med over 50,000, 43 Byer med over 30,000 og 52 Byer med over 25,000. Vi anføre her de 14 største:

1. New York, N. Y.,	942,000
2. Philadelphia, Pa.,	674,000
3. Brooklyn, N. Y.,	396,000
4. St. Louis, Mo.,	311,000
5. Chicago, Ill.,	299,000
6. Baltimore, Md.,	267,000
7. Boston, Mass.,	250,000
8. Cincinnati, O.,	216,000
9. New Orleans, La.,	191,000
10. San Francisco, Cal.,	150,000
11. Buffalo, N. Y.,	118,000
12. Washington, D. C.,	109,000
13. Newark, N. J.,	105,000
14. Louisville, Ky.,	101,000

Samojedernes Undergang. Fra Arkangel meddeles af en Korrespondent til den russiske Børstidende en Notits om Samojederne, ifølge hvilken dette forhen saa talrige Folk skal være smeltet sammen til en ubetydelig Stamme af blot 7000 Mennesker. Folk, som ere wie bekendte med Egnens Forhold, have udregnet, at de Fødtes Antal aarlig formindskes, hvorimod Dødsfaldene i samme Forhold forøges. Under sin Forbindelse med andre Stammer ere Samojederne blevne mere og mere udarmede og fordærvede. Den fornemste Rigdom hos disse det russiske Nordens Wilde, nemlig Renhjørderne, gaar med hvert Aar over til Shyrænerne i Stor-Semelsta eller til Russerne i Kanin- og Lille-Semelsta Lundraen. Samojederne, som

for vare Herrer over sine Gjorder, ere nu blot Russernes og Stryænernes Arbeidere. Ved Brændevin, Laan af Korn osv. have de Sidste faaet Samojederne i sin Magt. Smidertid ere disse ikke aldeles uden Begavelse, skjønt det majsommelige Liv hos dem har udviklet de dyriske Instinkter paa de aandeliges Beføstning. Der findes Exempler paa, at Samojeder ere blevne dygtige Handelsmænd, og for Tiden er der en Stipper, som er indfødt Samojed, der kan Russisk, Dansk, Tydsk, Engelsk og Fransk. Ikke desmindre vil denne Folkstamme gaa sin visse Undergang imøde; den vil ikke engang efterlade noget Minde om sin Tilværelse, thi den har ingen Sange eller saadanne Traditioner, som have givet Amerikas uddøende Folks Historie en saa poetisk Farve.

Norske Fortidsminders Bevaring. Der er i den sidste Tid paa flere Steder i Norge og fornemmelig i Bygderne omkring Throndhjem fundet flere Ristninger paa Bjergknauser og Fjeldsider, dels Indskrifter med Runer, dels saakaldte Helle-ristninger (indhugne Figurer af forskjellig Art, som Kredse, Hjul — Figurer, der skulle forestille Skibe, Vaaben osv.) Da de for det meste ere fundne tilfældigvis ved at borttage den tynde Løv, som i Tidens Løb har lagt sig over Stenen, har dette vakt Haab om, at der endnu kan opdages mange saadanne Ristninger, ligesom det ogsaa er troligt, at der omkring i Bygderne kan findes Indskrifter, som ere kjendte af Bygdens Folk, uden at de ere komne til almindelig Kundskab. Underafdelingen i Throndhjem af Foreningen til norske Fortidsminders Bevaring har derfor,

da det er af megen Interesse for Foreningen at komme til Kundskab om disse vigtige Fortidsminder, udsat Premier til dem, der kunne gjøre Anmeldelse om saadanne Ristninger, baade for at de kunne blive forklarede, og for at der kan blive sørget for, at de ikke lide nogen Skade. Som Betingelse for Udbetalingen af Premier er det fastsat, at der ikke maa være brugt skarpe Redskaber til at kradsse Jorden af, ligesom Fjendren ikke heller maa have gjort Forsøg paa at gjøre Tegnene dybere eller tydeligere eller have afhugget eller beskadiget Noget.

Bjergjernbaner. Forrige Aar blev der bygget en Jernbane fra Fribenau ved Bierwaldstädtersøen op Nigiffjeldet i Schweiz. Banen er omtrent $\frac{1}{2}$ norsk Mil lang og fører op til en Høide af 4000 Fod over Søen. Medens de sædvanlige Jernbaner sjelden have en større Stigning end 1 Fod paa 40 Fods Længde, har denne Bane en Gjennemsnitsstigning af 1 Fod paa $4\frac{1}{2}$ Fods Længde og en største Stigning af 1 paa 4 Fod, og den er altsaa saa steil som de bratteste af vore gamle norske Veie. For at Toget kan gaa op og ned paa denne Bane, er der paa Lokomotivet anbragt Tandhjul, der gribe ind i en Tandstang, som i Banens hele Længde er fæstet mellem Jernbaneskinnerne. Et Tog bestaar af 1 Lokomotiv og kun 1 Vogn. Passagervognene ere i 2 Etager, og hver Vogn rummer 82 Personer. Hele Banen med 3 Lokomotiver og 6 Vogne koster omtrent 230,000 Spd. Prisen for at kjøre op Nigiffjeldet er for hver Person omtrent 104 Skilling norsk og for at kjøre ned det Salve. Man antager, at omtrent

40,000 Rejsende aarlig besøge Rigi, fra hvis Top man har en af de mest storartede Udsigter i Schweiz. Rigi-banen fuldendtes sidstleden Oktober Maaned.

For nogle Aar siden blev den første af dette Slags Jernbaner bygget i New Hampshire her i Amerika. Denne Bane fører op til det 6000 Fod høie Mount Washington og har en Stigning af indtil 1 Fod paa 3 Fods Længde. Mount Washington-Banen var Rigi-banens Forbillede; begge stille sig kun uvæsentlig i Bygningsmaaden.

Luftballoner med Styreindretning. En amerikansk Luftskipper Wells, som i 3 Maaneder var beskæftiget i Paris med at forfærdige de mange Balloner, der bleve benyttede under Beleiringen, har nu besøgt Konstantinopel og tilbudt den tyrkiske Regjering sin Tjeneste. Wells vil paa tage sig at indøve tyrkiske Officere til Behandling af Balloner for militær Brug. Han opgiver at kunne anbringe fuldstændige Styreindretninger, hvorved Luftballonernes Benyttelse vil blive mere almindelig end nu. Kort før den tydske-franske Krigs Ophør — fortælles der — havde Wells i Bordeaux et storartet Luftskib under Arbejde, forfærdiget

af 5000 Yards Silke og Bomuld. Dette Skib skulde styres ved en liden Maskine paa 3 Hestes Kraft.

Londons Befolkning udgjør efter den i dette Aar foranstaltede Folketælling 3 Millioner 251,804 Mennesker, et Tal, der dog omfatter London i videste Forstand. Siden 1861 er Tallet steget med 447,815 Mennesker.

En klog Jagttager. En ung Herre havde engang indbudt nogle Damer til at iagttage en Solførmørkelse fra Astronomen Cassinis Observatorium. Da man kom dertil, var imidlertid Fænomenet forbi, og Portneren gjorde Herren opmærksom derpaa. — "Skader ikke, mine Damer!" raabte han vigtig. "Sr. Cassini er min intime Ven og viser vist gjerne Solførmørkelsen frem endnu engang!"

Et forstenet Vandfald. Et Sted i Lilleasien, ved Pambut-Kalesi, det gamle Hierapolis, findes en af de mærkeligste Forsteninger i Verden. Det her strømmende Vand er blandet med Kalkbestanddele, der lidt efter lidt affætte sig og danne en haard Masse. Saaledes er i Tidernes Løb Vandfaldet affat i Sten og ser ud, som man vilde tænke sig en Fos pludselig frosken til Is.

I n d h o l d: Tre Julcastener. (Efter Tydsk af N. W.)—To Nætter i Paris's Katakomber. (Efter All the year round.)—Fisken. Et Billede fra Shetlandsøerne.—Sinai og Opdagelsen af det Sinaitiske Bibelhaandskrift. (Efter Constantin Tischendorf.)—Hans Egede. Et Livsbillede fra den norske Kirke.—Mere om Landveisløkomotiver.—Blandinger — Nytt og Sammelt.